

CERCETĂRI ARHEOLOGICE PE ȘANTIERELE DE CONSTRUCȚII DIN JUDEȚUL ILFOV

Partea I

Vasilica SANDU-CUCULEA

Cercetarea arheologică preventivă și supravegherea efectuată în timpul săpării șanțurilor și casetelor pentru fundații și subsoluri de locuințe private sau împrejurimi (Fig. 1) amplasate în perimetrul unor situri arheologice, cartate pe PUG-urile orașelor și comunelor din județul Ilfov, a înregistrat date importante privind întinderea vetrelor așezărilor, cronologia lor, tipurile de locuințe, ocupațiile, viața spirituală, relațiile de schimb, etc.

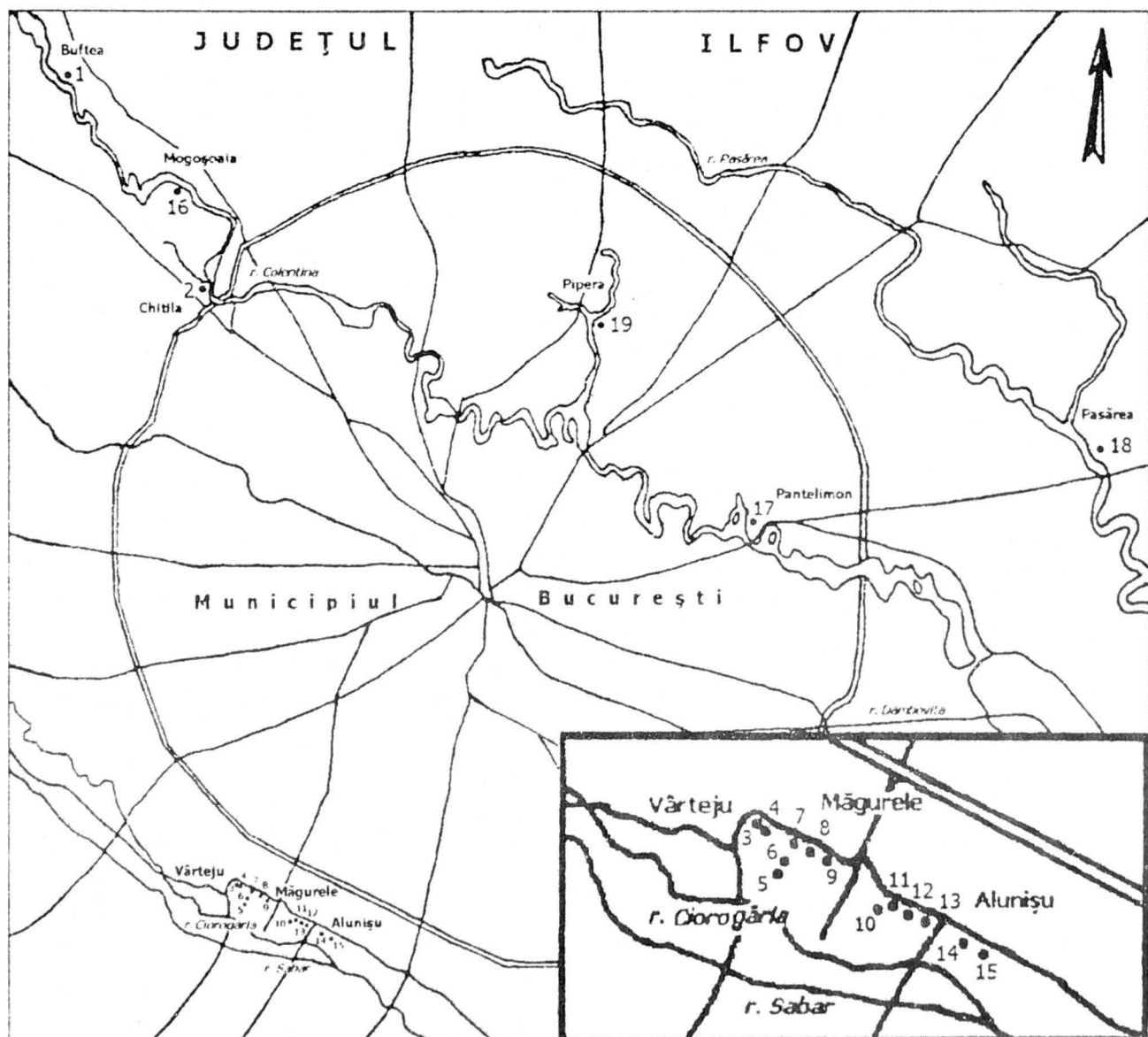

Figura 1. Hartă cu localizarea punctelor arheologice prezentate în text.

Pe traseul șanțurilor, în nivelele culturale corespunzătoare s-au găsit materiale arheologice mobile și mai rar complexe de locuire. La această categorie de lucrări nu a fost posibilă cercetarea în suprafață a complexelor de locuire interceptate de șanțuri.

1. Orașul Buftea, situl *Buftea „Biserica Veche”*¹.

Pe un teren, proprietate a lui Constantin David din str. I.C.Brătianu, nr. 56 (fostă Crișana, nr. 42), cod RAN 100585.01, situat lângă gardul vestic al cimitirului „Bisericii vechi” (Fig. 2), deci în zona de protecție a monumentului

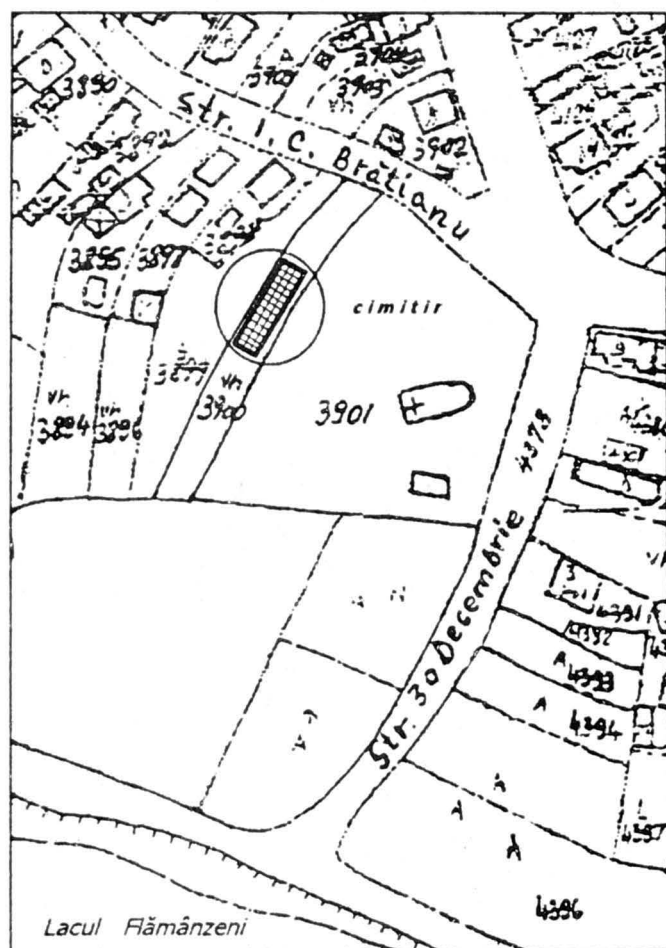

Figura 2. Situl Buftea „Biserica Veche”. Planul de încadrare în zonă al săpăturii făcute pe proprietatea C. David

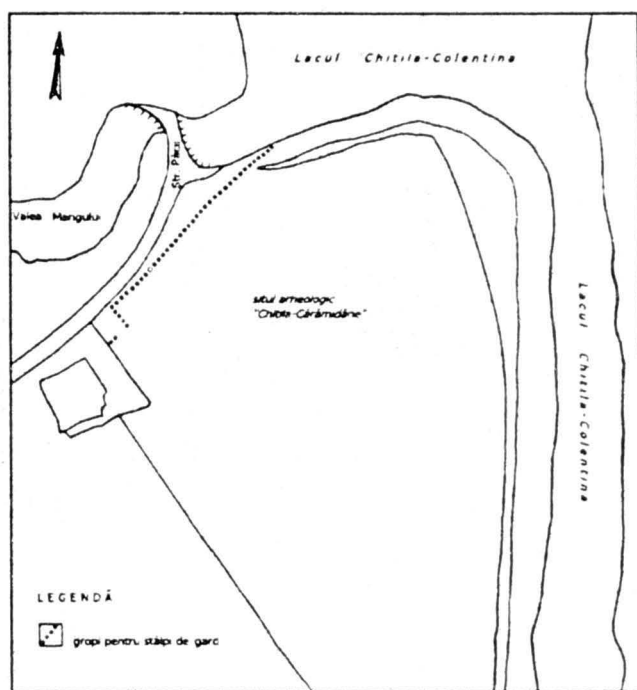

Figura 3. Planul săpăturii de la marginea nordică a sitului „Chitila - Cărămidărie”.

¹ Localizarea acestui monument de arhitectură a fost făcută în anul 1991 de regretatul Aristide Ștefănescu pe o hartă, anexă la un studiu privind „Amenajarea lacurilor și a zonelor limitrofe de pe întreaga vale a râului Colentina împreună cu masivele păduroase adiacente între Buftea și Cernica”, la a cărei întocmire au contribuit cu descoperiri personale Panait I. Panait, Aristide Ștefănescu, Vasile Boroneanț, Mioara Turcu și Vasilica Sandu. Localizarea sitului „Biserica Veche” a fost preluată de subsemnata și figurată în anul 1995 pe PUG-ul orașului Buftea la poziția 5.

de arhitectură din secolul XVIII, la cercetarea de suprafață efectuată cu câteva zile înainte de începerea săpăturii, pe lângă materiale mobile din secolele XVIII-XX, au apărut fragmente ceramice de factură geto-dacică, de la vase lucrate cu mâna (Fig. 5/4) și la roată.

Apariția vestigiilor geto-dacice a impus efectuarea unei cercetări de suprafață pentru determinarea aproximativă a suprafeței așezării corespunzătoare și s-a constatat că locuirea se întinde pe platoul înalt și puțin pe panta domoală a malului stâng al râului Colentina², între două vâlcele de eroziune, pe o fâșie care are în unele locuri până la 125 m lățime. La nord-est resturile arheologice se găsesc și sub carosabilul străzii I. C. Brătianu. Cimitirul și biserica se află către vâlceaua dinspre răsărit.

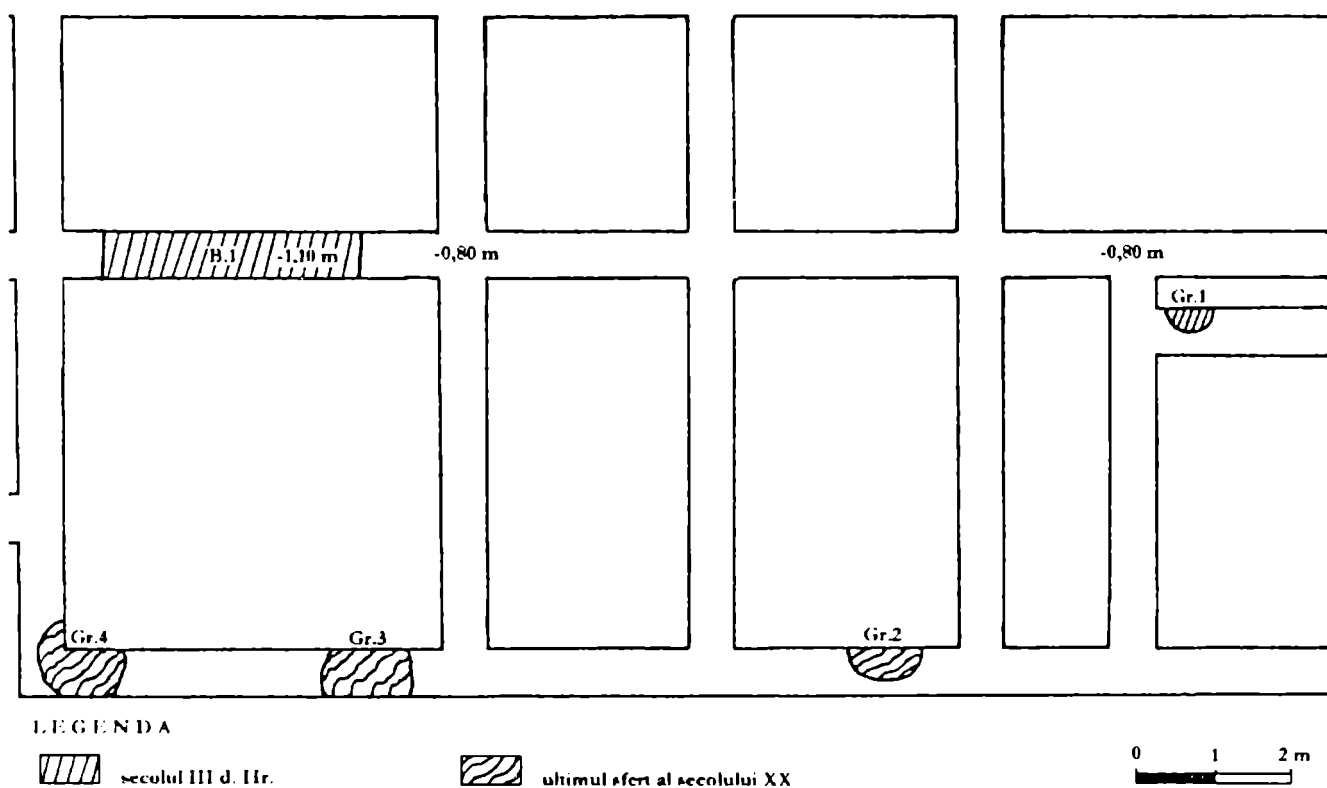

Figura 4. Planul de situație al săpăturii pentru fundațiile casei C. David din Buftea.

Săpătura propriu-zisă s-a efectuat manual, în zilele de 5 și 6 septembrie 2005 și a afectat o suprafață de 179,76 m², din care au fost cercetați 41,92 m², în nouă șanțuri de 0,60 m lățime și 0,80 m adâncime, orientate 30° NE – 210° SV. (Contract cu MMB nr. 3177/17.08.2005; Autorizație MCC nr. 290/2005).

Sub stratul arabil cenușiu-negricios, de 0,20-0,25 m grosime, în care s-au găsit materiale medievale târzii, moderne și contemporane, se află un

² În acest sector râul Colentina a fost barat și amenajat ca bazin piscicol cu denumirea de lacul Flămânzeni.

strat negricios, gros de 0,20 m în care sunt cărbuni, bucăți de lipitură arsă cu urme de nuiele și fragmente de vase de factură dacică. Aceleași materiale însă mult mai rare sunt și în stratul de dedesupt, castaniu-negricios, de 0,10-0,15 m grosime. Nivelele 2 și 3 se îngroașă spre sud, adică spre lacul Flămânzeni-Colentina, indicându-ne astfel locul unde trebuie căutată vatra așezării.

Au fost interceptate un bordei (B 1) și o groapă menajeră (Gr 1) cu materiale geto-dacice din epoca romană și trei gropi menajere (Gr. 2-4), în care s-au găsit resturi materiale din ultimul sfert al secolului XX (Fig. 4)³.

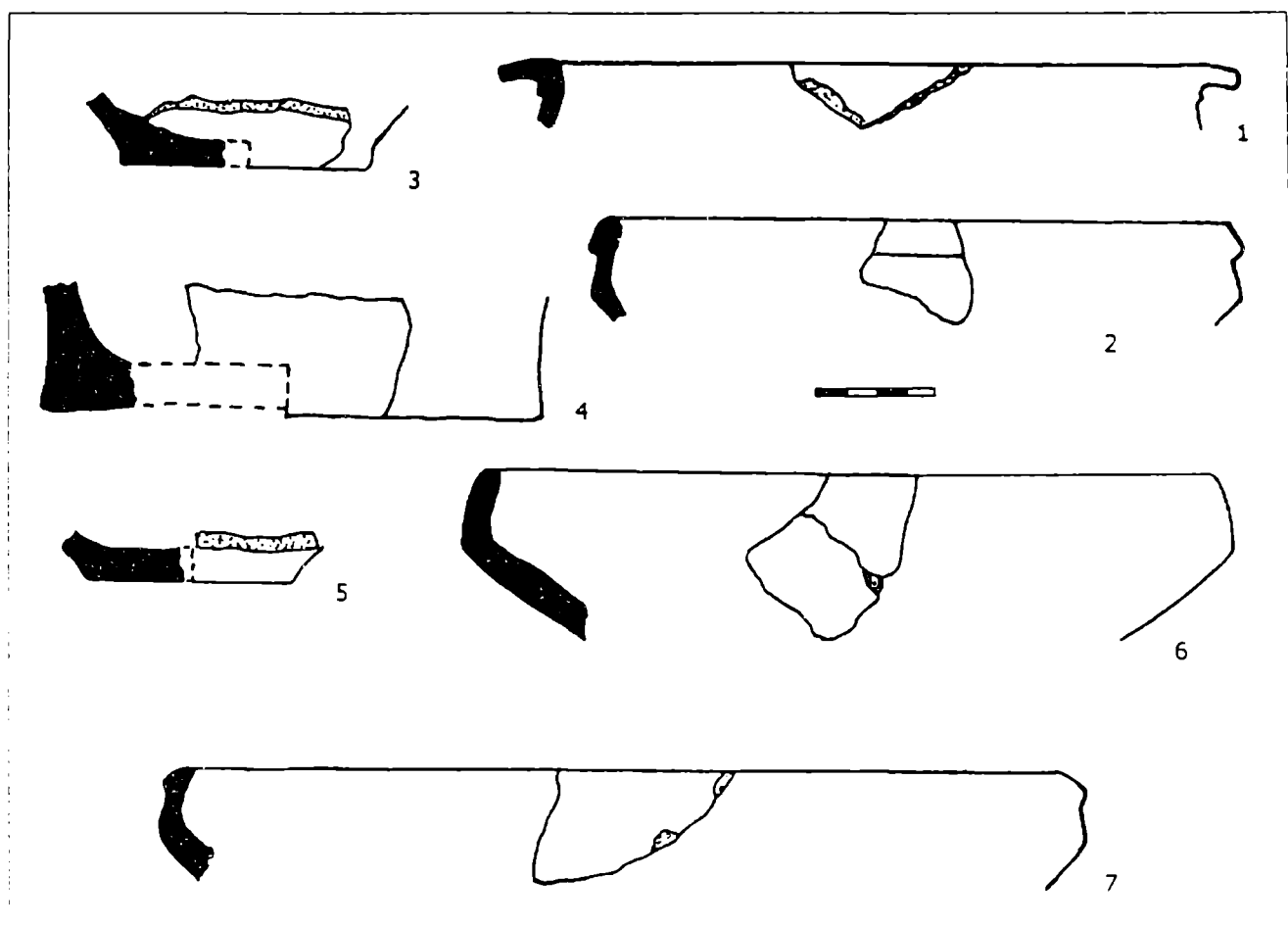

Figura 5. Ceramică. 1-2 din situl Pipera „Str. Zimnicea”; 3-7 din situl Buftea „Biserica Veche”.

Groapa 1 (Gr.1) a fost prinsă în jumătatea vestică a șanțului intermediar dinspre latura nordică a săpăturii, pe un segment de 0.60 m lățime, fundul ei albiat aflându-se la 0,75 m adâncime de la nivelul actual de călcare al stratului arabil.

Bordeiul 1 (B.1). Groapa lui a fost străpunsă de șanțul intermediar pe 3,25 m. Avea podeaua, neamenajată, la -1.10 m. În umplutura cenușie-

³ Ilustrația (creion/hârtie, tuș/calc și prelucrare computerizată) a fost realizată de Vasilica Sandu-Cuculea.

negricioasă, mătăroasă s-au găsit bucăți de chirpic, fragmente de la oase de animale și de la oale lucrate cu mâna (Fig. 5/4) din pastă cu cioburi pisate și la roată din pastă zgrunțuroasă (Fig. 5/5). Între fragmentele lucrate la roată s-au mai identificat cele de câni, din pastă fină, cenușie și de străchini, din pastă fină, neagră (Fig. 5/7) cu profil asemănător exemplarelor descoperite în nivelul III₁ (secolele II-III d. Hr.) de la Mătăsaru⁴, din pastă aspră, negricioasă (Fig. 5/3) și din pastă zgrunțuroasă, cu miezul maroniu și exteriorul negricios (Fig. 5/6) cu analogii formale la Udeni (secolele III-IV d.Hr.)⁵ și în nivelul Mătăsaru III₂, (secolele III-IV d. Hr.). Până la noi descoperiri, fragmentele ceramice descoperite permit încadrarea provizorie a acestei așezări în secolele III-IV d. Hr. Din stratul cultural s-a recuperat un fragment de la o amforă romană.

2. Orașul Chitila, situl Chitila „Cărămidărie” cod LMI IF-I-s-B-15168 și IF-I-m-B-15168.01-02⁶; cod RAN 179294.04 (vestigii din epoca bronzului, secolele II-IV și VI-VII d. Hr.).

Se întindea pe suprafața unui bot de terasă format de confluența pe dreapta a Văii Mangului cu râul Colentina (amenajat piscicol în lacul Chitila-Colentina). În ultimii zeci de ani terenul cu vestigii a aparținut Fabricii de cărămidă „7 Noiembrie” și după anul 2000 a fost concesionat de OVO DESIGN LTD. Cea mai mare parte a suprafeței așezării din epoca bronzului, cultura Tei a fost distrusă prin excavarea pământului și nisipului pentru fabricarea cărămizilor, înainte de anul 1977, când situl a fost descoperit de Vasile Boroneanț. Gropile rezultate în urma excavațiilor au fost ulterior umplute cu deșeuri industriale și menajere, operație care se desfășura ilegal și în anul 2003, situație care a determinat concesionarul să construiască o împrejmuire pentru a stopa această activitate. Pe niște martori salvați de la excavații de prezența stâlpilor de înaltă tensiune și de telefonie, precum și spre Colentina s-au efectuat săpături de salvare în toamna anului 1977⁷.

La cererea concesionarului în anii 2005-2006 s-au efectuat săpături pentru descărcarea arheologică a sitului⁸.

În 26 iunie 2003, la marginea nord-vestică a sitului, pentru turnarea unor stâlpi de susținere al unui gard împrejmuitor, pe 107,39 m lungime au fost săpate manual 42 gropi pătrate în plan, cu latura de 0,60 m și adâncimea la 0,90 m, care au afectat o suprafață de 64,43 m² din care s-a cercetat 15,12 m². (Contract cu MMB nr. 2030/02.06.2003; Autorizație MCC

⁴ Bichir 1984, Pl. XVIII/4.

⁵ Idem. Pl. XXVII/6.

⁶ Monitorul Oficial al României, nr. 646 bis/16.07.2004. 1583, poz. 165-167.

⁷ Boroneanț 1978 a. p. 12-16; Idem 1978 b. p. 21-23; Idem. 1981, p.195-225.

⁸ Mănușcu-Adameșteanu, Zambory, Măgureanu 2007. p. 126-127.

nr. 102/2003). Gropile au fost săpate spre strada Păcii, care atunci era un drum de pământ amenajat în partea inferioară a pantei dinspre Valea Mangului, și puțin pe malul sudic al lacului Chitila-Colentina (Fig. 3). Stratigrafic s-a constatat că terenul era acoperit pe 0,30-0,70 m grosime cu o depunere făcută în ultimele trei-patru decenii, formată din resturi menajere și de demolare, care zăcea direct pe stratul castaniu, steril arheologic, aflat în partea inferioară a tuturor gropilor săpate. Lipsa nivelelor culturale și a materialelor arheologice arată că săpătura s-a efectuat la extremitatea nelocuită a așezărilor antice.

Orașul Măgurele

Situl Vârteju „Cătunul Chirca”. Cod LMI: IF-I-s-B-15252, IF-I.m-B-15252.01-02⁹ (vestigii din secolele III-IV d. Hr., VI-VII, IX-XI și XVII-XIX).

Așezările din secolele IX-XI d. Hr. și XVII-XVIII au fost semnalate în partea sud-estică a sitului, acolo unde terasa medie cu pantă domoală și prelungă ajunge până în apropierea albiei Ciorogârlei, de Aristide Ștefănescu cu ocazia cercetărilor de suprafață făcute în anul 1987 pe teritoriul Sectorului Agricol Ilfov (astăzi județul Ilfov), pentru elaborarea unui studiu de fezabilitate la un proiect privind „Regularizarea râurilor Ciorogârlea și Sabar”¹⁰. Proiectul a urmărit îndepărtarea pericolului de inundare în anii cu precipitații abundente a localităților și terenurilor agricole învecinate celor două râuri, prin înălțarea unor diguri artificiale cu pământ ce urma să se excaveze din terasele înalte, altele decât cele păstrătoare de vestigii arheologice. Existența unei așezări medievale târzii și moderne este confirmată și de prezența în curtea cimitirului bisericii Vârteju, construită între anii 1914-1922, a numeroase cruci din piatră care au inscripții din secolele XVIII-XIX¹¹.

Pentru actualizarea PUG-ului orașului Măgurele și o localizare corectă pe plan a perimetrelor siturilor arheologice, în iunie 2006, împreună cu arh. Alina Florescu de la Primăria orașului Măgurele, am efectuat o verificare a malului Ciorogârlei în dreptul cătunului Chirca. Situl acesta se întinde pe o fâșie de circa 360 m lungime și 100-150 m lățime pe platoul terasei și pe panta prelungă a acesteia, între străzile Unirii și Sabarului, spre nord și limita terasei cu lunca inundabilă, spre sud. Am constatat că resturile așezării din secolele IX-XI d. Hr. sunt răspândite pe toată suprafața sitului și în plus, am identificat în jumătatea vestică resturile unei așezări din secolele III-IV d. Hr.¹².

⁹ M.O. al României, nr. 646 bis/16.07.2004. p. 1618, poz. 509-511.

¹⁰ Ștefănescu 1989. p. 55, nr. 10.

¹¹ Ibidem. p. 54, nr. 8.

¹² Vasilica Sandu-Cuculea. *Raport de cercetare arheologică, orașul Măgurele I. Evaluare de teren*. Anexa I. p. 1, poz. 2 (pentru PUG Măgurele/2006). inedit.

3. Strada Unirii, nr. 87 A, cod RAN 179418.04

Pe un lot aflat în proprietatea lui Valentin Baci (Fig. 6/1), în data de 5 aprilie a. c., din suprafața afectată de 74,18 m² au fost cercetați 20,76 m², în opt șanțuri săpate manual, cu lățimea de 0,40 m și adâncimea de 0,80 m. În colțuri și la intersecția șanțurilor au fost săpate casete de 0,40 x 0,40 m pentru cuzineți, până la 1,00 m adâncime. (Contract cu MMB nr. 1076/22.03.2007, Autorizație MCC nr.100/2007).

Sub stratul arabil de 0,25-0,30 m grosime cu resturi medievale, moderne și contemporane se află un strat negricios, gros de 0,10-0,15 m cu materiale din a doua jumătate a mileniului I d. Hr. și altul castaniu-negricios de 0,15-0,20 m grosime care aparține secolelor III-IV d. Hr.

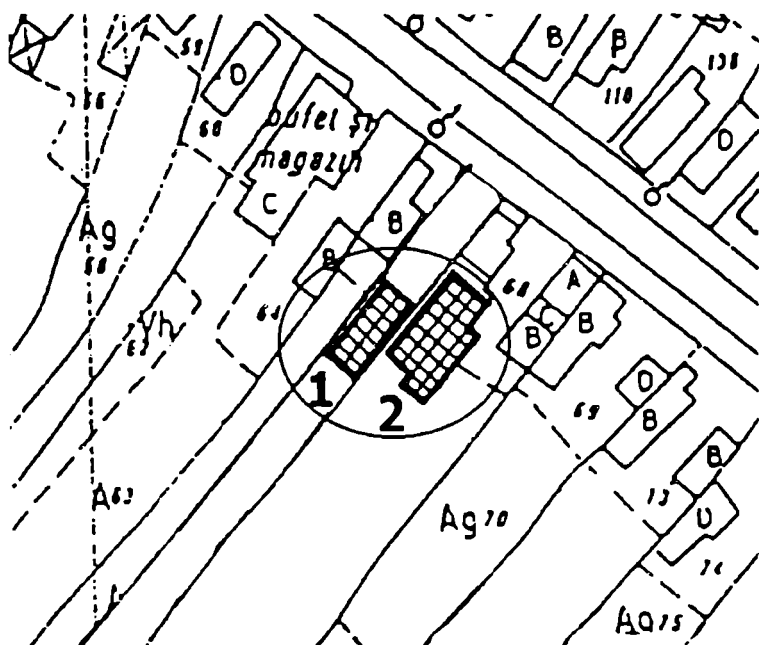

Figura 6. Situl Vârteju „Cătunul Chirca” Plan de încadrare în zonă a proprietăților: 1. Valentin Baci; 2. Mihăiță Nițu.

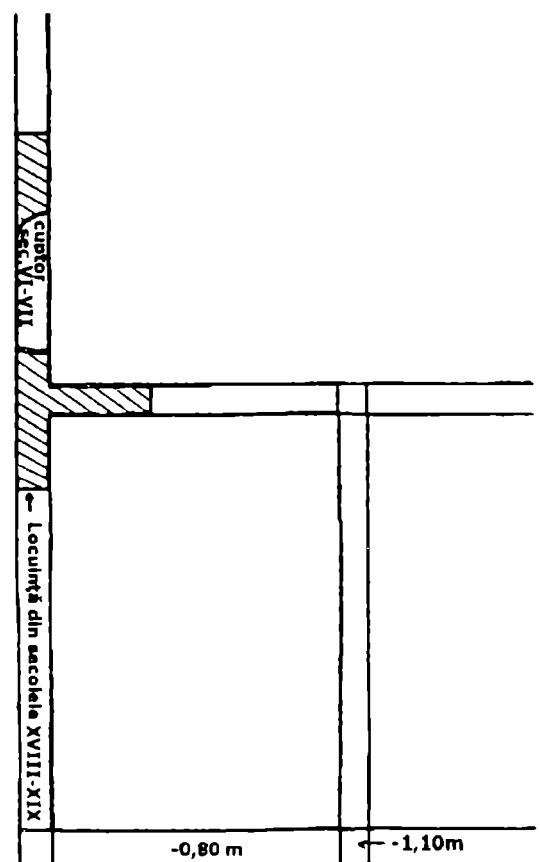

Figura 7. Săpătura din colțul sud-vestic al casei Valentin Baci.

Pe șanțul de pe latura vestică a amplasamentului, a fost interceptată pe 2,85 m pe direcția NS și 1,15 m pe direcția EV, o locuință de suprafață de la sfârșitul secolului XVIII și începutul secolului XIX (Fig. 7). Podeaua ei aflată la 0,40 m adâncime de la nivelul actual de călcare al curții, era marcată de o lentilă din pământ galben, groasă de un centimetru. Deasupra podelei s-au găsit câteva fragmente de la cărămizi cu lățimea de 0,12 m și grosimea de 0,035 m.

În același șanț, sub podeaua locuinței medieval-moderne, la 0,45 m adâncime și 0,25 m nord de la peretele intermediar sudic, au apărut resturile unui cuptor din secolele VI-VII d. Hr. Acestea erau formate în partea superioară din pământul ars la roșu al bolții peste care se aflau bucăți de tavă și de vălătuci. Resturile aveau în peretele estic al șanțului 1,10 m lungime, înălțimea de 0,20 m în partea centrală și de numai 0,05 m grosime în partea sudică, iar în cel vestic 1,00 m lungime și 0,03-0,05 m înălțime. Interiorul cuptorului era plin cu pământ negricios, cărbuni și bucăți din pământ ars la roșu provenit din deteriorarea pereților verticali și ai bolții. Vatra a apărut la 0,90 m adâncime și avea crusta stricată din vechime.

La cercetarea de suprafață a terenului de la sud de săpătură am găsit pe arătură numeroase fragmente ceramice din secolele III-IV d. Hr., între care menționez unul de la un castron (Fig. 8/1) cu profil caracteristic pentru secolul IV d.Hr., altul cărămiziu și cu firnis alb-gălbui bine păstrat de la o amforă romană cu coaste, și câteva fragmente din secolele VI-VII și IX-XI d. Hr.

4. Strada Unirii, nr. 85, cod RAN 179454.01.

Pe terenul proprietate Mihăiță și Ștefania Gabriela Nițu în data de 4 septembrie a.c., a fost afectată suprafața de 113 m² (Fig. 6/2), din care au fost cercetați 37,85 m², în 10 șanțuri săpate manual, cu lățimea de 0,50 m și adâncimea cuprinsă între 0,90 și 1,10 m. (contract cu MMB nr. 3347/13.08.2007 ; Autorizație MCC nr. 360/2007).

În jumătatea nordică a amplasamentului noii locuințe, stratigrafic s-a constatat că până la baza săpăturii actuale terenul a fost deranjat de gropile anexelor gospodărești ale construcțiilor anterioare. Până la -0,20 m, în partea sudică și -0,50 m în cea nordică era un strat format mai ales în ultimii circa 50 ani, din depuneri de resturi de demolare și gunoaie menajere. În jumătatea sudică, unde straturile nu au fost deranjate, stratul negricios-cenușiu, gros de 0,30 m, ajunge până la -0,50 m și conține rare cioburi de cărămidă, pietre, fragmente ceramice smălțuite și nesmalțuite medievale târzii și moderne. Sub el se află stratul negricios de 0,15 m grosime, în care s-au găsit numai trei fragmente din secolele IX-XI d. Hr. (de la o oală din pastă fină cenușie-negricioasă și de la două oale din pastă cu nisip, maronie, decorate cu striuri orizontale). Stratul castaniu-negricios din secolele III-IV d. Hr. ajunge până la 0,80 m adâncime și a dat la iveală câteva fragmente de lipitură arsă de la pereții unei locuințe aflată probabil în apropiere, un fragment de la o greutate din lut ars și fragmente ceramice cărămizii lucrate cu mâna de la oale și lucrate la roată

din pastă fină, arsă cenușiu de la căni și de la castroane, între care unul (Fig. 8/2) cu profil specific pentru secolul III d. Hr.

Nu au fost interceptate complexe de locuire. Amplasamentul acestei case se află spre marginea nordică a vetrelor așezărilor din mileniul I d. Hr.

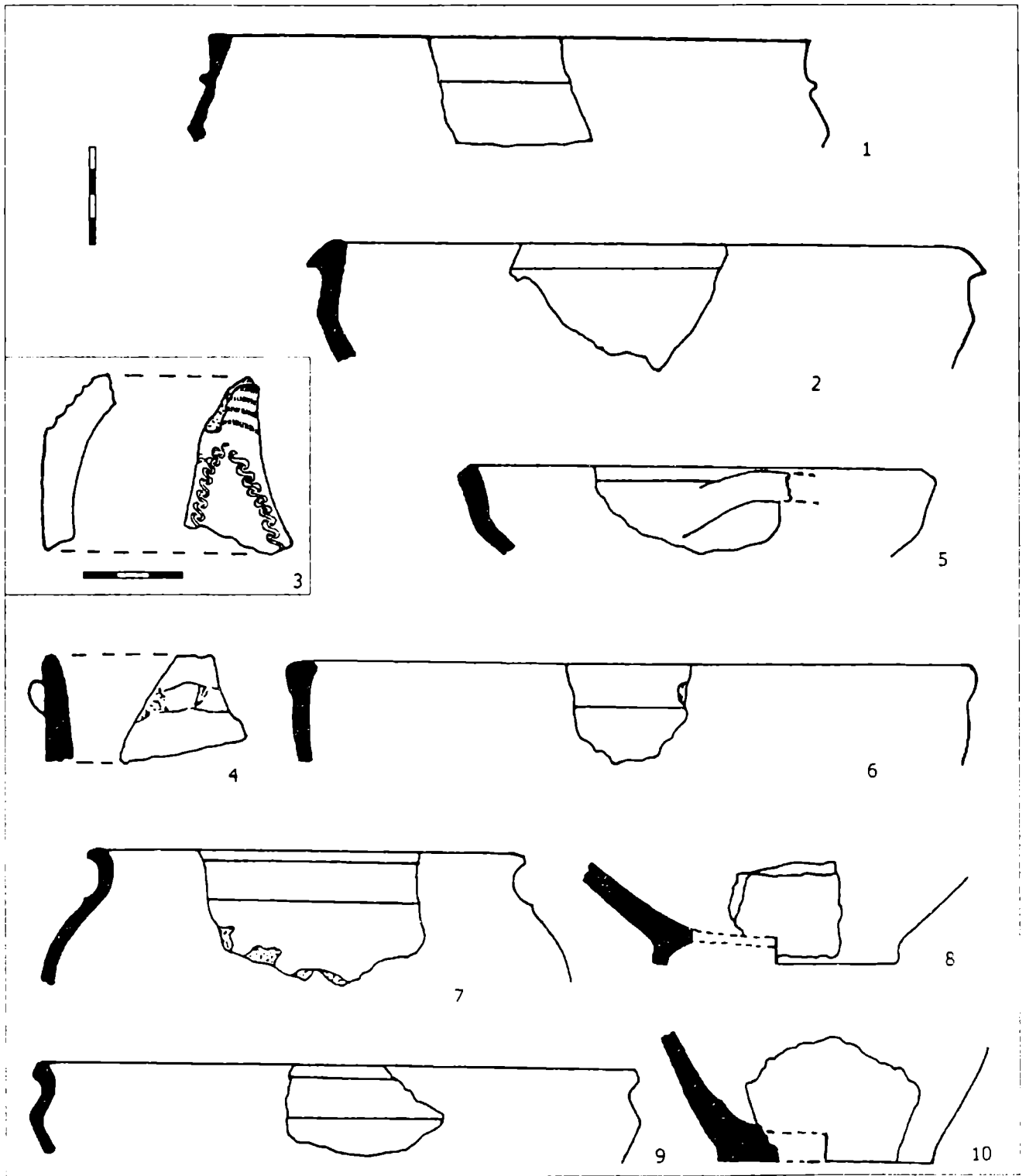

Figura 8. Ceramică. 1-2 din situl Vârteju „Cătunul Chirca”; 3-6 din situl Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”; 7-10 din situl Vârteju „Grajdurile fostului CAP”.

Situl Vârteju „Grajdurile fostului CAP Vârteju” Cod LMI IF-I-s-B-15251.02-05¹³; cod RAN 179418.03 (vestigii din epoca bronzului, secolele II-IV d. Hr., sporadice din secolele IX-X, secolele XIV-XIX).

Este situat în cartierul Milcov (fost satul Oteteleşanu), pe terasa înaltă aflată la circa 400 m nord de albia râului Ciorogârla. A fost descoperit de către Petre Roman și cercetat prin câteva sondaje făcute în anii 1961-1963 cu elevii Școlii generale Măgurele¹⁴, prilej cu care a descoperit, în câteva locuri, din partea de nord-vest a fostului sat Oteteleşanu, resturi de locuire din secolele III-IV și sporadice din secolele IX-X d. Hr.¹⁵.

În anul 1987 a fost cartat de Aristide Ștefănescu care a observat resturi de locuire din epoca bronzului, secolele II-IV, sporadice din secolele IX-XI și din așezarea din secolele XIV-XIX¹⁶ numai în zona depozitelor de furaje, pe o suprafață de circa 2000-3000 m².

În anii 2005 și 2006 la verificarea făcută în teren pentru actualizarea PUG-ului, împreună cu ing Gheorghe Marin secretar al primăriei orașului Măgurele am constatat că resturile arheologice, în special cele din secolele II-IV d.Hr. sunt răspândite pe o suprafață mult mai mare decât cea apreciată inițial de Petre Roman și Aristide Ștefănescu, inclusiv pe limba de teren care avansează spre sud-vest până la vâlceaua cu apă aflată la circa 150 m sud de construcțiile fostului CAP Vârteju¹⁷. Suprafața cu vestigii are circa 750 m lungime și 150-200 m lățime între lunca inundabilă a Ciorogârlei, la sud și strada Milcov la nord. Materialul arheologic cel mai numeros scos la suprafață de lucrările agricole este cel din secolele II-IV d. Hr. care provine de la recipiente lucrate la roată din pastă fină (Fig. 8/7-9) sau zgrunțuroasă (Fig. 8/10), arsă cenușiu.

5. Strada Milcov, nr. 107, lot 5

Pe terenul proprietate Cătălin Antofic (Fig. 9/1) a fost afectată suprafața de 100 m², pe care în data de 13 martie a. c. au fost săpate manual 10 șanțuri de 0,50 lățime și 0,80 m adâncime, cercetându-se astfel o suprafață de 35,325 m². (Contract 540/16.02.2007; Autorizație MCC nr. 51/200/).

Sub stratul arabil de 0,25 m grosime, era stratul negricios-măzăros, gros de 0,15-0,20 m, în care s-au găsit fragmente de oase de animale rezultate de la consumul alimentar, rare bucăți de chirpic, câteva fragmente de vatră și de lipitură arsă de perete care păstrează urmele tulpinilor de păioase cu care a fost frământat lutul, precum și fragmente de vase din secolele III-IV

¹³ M.O. al României, nr. 646 bis/16.07.2004, p. 1618, poz. 505-508.

¹⁴ Informație din 2006 de la doamna Georgeta Anghel, care a participat ca elevă la săpături.

¹⁵ Roman 1962, p. 259, Fig. 1; Roman 2000, p. 35.

¹⁶ Ștefănescu 1989, p. 55, nr. 11.

¹⁷ Vasilica Sandu-Cuculea, în *op. cit.* poz. 3.

d.Hr. Acestea provin de la borcane lucrate cu mână (Fig. 10/5-6), de la oale și căni lucrate la roată din pastă fină, cărămie (Fig. 10/7), cenușie-maronie (Fig. 10/8) sau din pastă zgrunțuroasă, cenușie (Fig. 10/10), unul păstrând urmele lăsate de pietricele în timpul modelării pe roată (Fig. 10/9). Sunt de menționat și fragmentele din corpul și toarta unei căni lucrată la roată din pastă fină, arsă cenușiu-negricios și de la o amforă romană.

Figura 9. Situl Vârteju „Grajdurile fostului CAP”. Plan de încadrare în zonă a săpăturilor pe proprietățile: 1. Cătălin Antofic; 2. Viorica Ioniță; 3. Marin Gabriel Stancu; 4. Georgeta Anghel; 5. Marin Ionașcu.

În stratul din epoca bronzului aflat între 0,40 și 0,70 m au fost găsite fragmente arse la roșu de lipitură de perete cu urme de tulpini de păioase și pleavă dar și de nuiele cu diametrul de 2 cm, fragmente de vase din pastă cu nisip și rare pietricele (Fig. 10/1, 3/4) și o tortiță decorată cu împunsături și linii incizate (Fig. 10/2), într-o combinație realizată în maniera celor de pe vasele de factură Verbicioara pătrunse în mediul autohton al culturii Tei, în faza IV a acesteia¹⁸. Nu au fost interceptate complexe de locuire, dar prezența pe traseul șanțurilor a numeroase bucăți de lipitură, mai ales în stratul cultural din epoca bronzului indică existența acestora, undeva la sud de acest amplasament.

¹⁸ Sandu 1992, p. 178. Pl. X/1b.

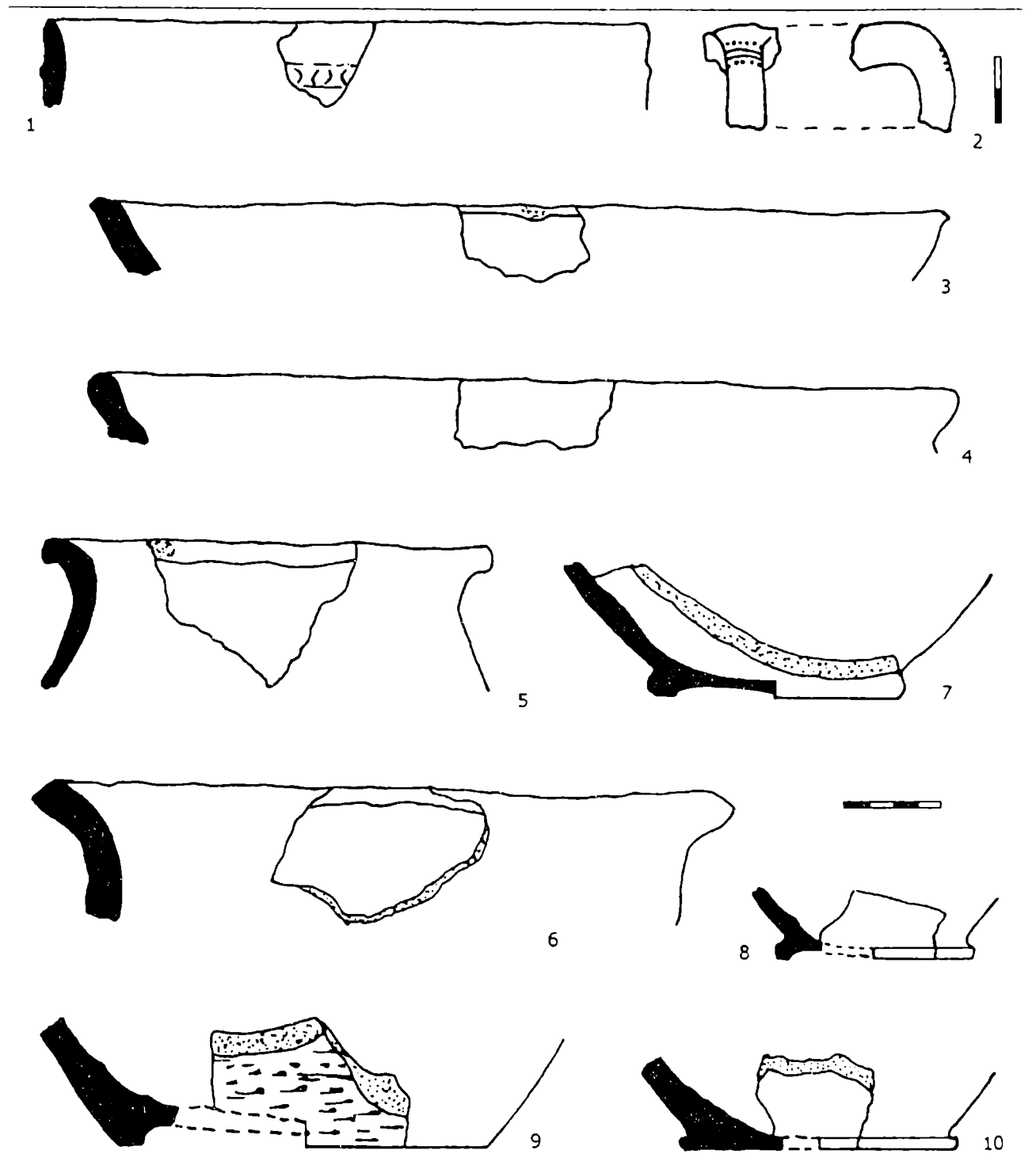

Figura 10. Situl Vârteju „Grajdurile fostului CAP”. Fragmente ceramice din șanțurile pentru fundația casei lui Cătălin Antofic.

6. Strada Milcov, nr. 107, lot 4

Pe terenul proprietate Viorica Ioniță (Fig. 9/2) a fost afectată o suprafață de 80 m², din care în data de 16.03.2007 au fost cercetați 30,3 m², în 8 șanțuri de 0,60 m lățime și 1,00 m adâncime. (Contract cu MMB nr. 602/20.02.2007; Autorizație MCC nr. 53/2007). În stratul negricios-măzăros, gros de 0,10-0,15 m, aflat imediat sub stratul arabil au apărut mici și rare bucăți de chirpic și câteva fragmente ceramice dintre care unul lucrat

la roată din pastă fină, arsă cenușiu, de la o cană din secolele III-IV d.Hr. În stratul castaniu-negricios, de 0,15-0,20 m grosime, au fost găsite fragmente de la oase de animale, bucăți de chirpic și ceva mai multe fragmente maronii sau cenușii-negricioase de la vase din lut amestecat cu nisip, pietricele sau cioburi pisate care aparțin epocii bronzului, mai precis fazei a IV-a a culturii Tei.

Nu a fost interceptat nici un complex de locuire. Prezența moderată a resturilor arheologice în nivelele culturale din secolele III-IV d.Hr. și din epoca bronzului, arată că suprafața acestui lot se află în perimetrul vetrelor așezărilor respective.

7. Strada Milcov, nr. 107

Pe terenul proprietate Marin Gabriel Stancu (Fig. 9/3) au fost săpate manual în data de 7 iunie a.c. 10 șanțuri de 0,40 m lățime și 1,00-1,10 m adâncime (Contract cu MMB nr. 1849/11.05.2007, Autorizație MCC nr. 167/2007). Șanțurile perpendiculare pe str. Milcov au avut orientarea de 20° NNE- 200° SSV. Înainte de începerea lucrărilor fuseseră demolate niște anexe gospodărești situate în partea de sud-est a amplasamentului noii case.

Pe suprafața afectată de 94,20 m², din care s-au cercetat 24,78 m², s-a constatat că actualul nivel de călcare al curții familiei Stancu se datorează unor depuneri, cu grosimea medie de 0,45 m, făcute în special în ultimii 50 ani, cu resturi de la demolarea casei precedente, peste care s-au pus straturi succesive de nisip și pietriș. Și înainte de mijlocul secolului XX, pe o parte din suprafața curții s-a pus pietriș, care s-a amestecat cu stratul arabil al zonei rezultând un strat de 0,27-0,31 m grosime, în care au fost găsite câteva fragmente de vase smălțuite și nesmalțuite medievale târzii, moderne și contemporane.

În stratul castaniu-negricios, gros de 0,20 m, au fost găsite numai două fragmente de la vase din lut fin, arse cenușiu-negricios, din secolele III-IV d.Hr. Prezența lor este indiciul că terenul pe care s-a efectuat această săpătură se află la marginea nordică a așezării daco-romane din situl Vârteju „Grajdurile fostului CAP”, unde s-a revenit cu locuirea pe la sfârșitul epocii medievale, când s-a constituit vatra localității actuale.

8. Strada Milcov, nr. 93

Pe terenul proprietate Georgeta Anghel (Fig. 9/4) a fost afectată suprafața de 44,62 m². În ziua de 25 iunie a.c. în 7 șanțuri săpate manual, cu lățimea de 0,40 m și 0,80-0,85 m adâncime, s-au cercetat 18,02 m². (Contract cu MMB nr. 2253/05.06.2007; Autorizație MCC nr. 212/2007). Înainte de începerea săpăturii terenul fusese folosit ca loc pentru obținerea răsadurilor și avea nivelul de călcare cu circa 0,20 m mai jos decât cel al curții și grădinii cu acareturi, ambele înălțate și pavate recent.

Stratigrafic s-a constatat că pe suprafața afectată de extinderea casei existente fusese depus un strat de circa 0,10-0,14 m de pământ rulat, scos dintr-o casetă săpată imediat la nord, pentru pivnița de sub casa construită în anul 1983. Sub acesta se afla un strat negricios, de 0,20 m grosime, din care au fost scoase fragmente ceramice medievale târzii, moderne și contemporane smălțuite și nesmălțuite, precum și din epoca bronzului, antrenate. În stratul cultural castaniu-negricios, gros de 0,20 m, s-au găsit numeroase granule de chirpic și fragmente de vase din epoca bronzului, modelate din lut amestecat cu nisip ori cu pietricele. Câteva erau decorate cu striuri superficiale făcute cu un instrument de felul unui pieptene sau cu brâuri alveolate. Numărul destul de mare al fragmentelor ceramice găsite în acest strat cultural arată că acest loc se află în interiorul suprafeței ocupată de vatra așezării din epoca bronzului, cultura Tei, care se întinde spre nord-est probabil până la strada Milcov. Bucățile de unelte din fier oxidate, precum și cele câteva fragmente ceramice smălțuite și nesmălțuite de la oale, căni, străchini și castroane indică o revenire a locuirii abia în secolul XVIII.

9. Strada Milcov, nr. 79

Pe terenul proprietate Marin Ionașcu (Fig. 9/5) a fost afectată suprafața de 103 m², din care în zilele de 5 și 6 aprilie a.c. s-au cercetat 43,71 m², în șapte șanțuri săpate manual, cu lățimea de 0,60 m și adâncimea cuprinsă între 1,00 și 1,25 m. (Contract cu MMB nr. 1072/22.03.2007. Autorizație MCC nr. 99/2007). Șanțurile au fost trasate pe locul unor anexe gospodărești dezafectate cu câteva zile înainte de începerea săpăturii, evacuarea resturilor de la demolarea acestora făcându-se concomitent cu săparea șanțurilor. S-a constatat că terenul a fost străpuns de o mulțime de gropi de diverse dimensiuni, săpate în scopuri gospodărești, în ultimele două secole. În stratul medieval, modern și contemporan, gros de 0.20-0,25 m s-au găsit fragmente ceramice și o săpăligă din fier pentru spargerea crustei la răsaduri, executată de un meșter artizan, probabil în secolul XIX¹⁹. În șanțul vestic și în cel sudic au fost găsite două fragmente din secolele III-IV d. Hr. lucrate la roată. Au apărut mai multe fragmente din epoca bronzului între 0.70 și 1.00 m adâncime, în șanțul sudic.

Situl Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”. Cod RAN 179418.03; Cod LMI IF-I-s-B-15206 și IF-I-m-B-15206.02-08²⁰ (vestigii din Hallstatt, epoca La Tène geto-dacică, secolele II-IV, VI-VII, IX-XI d. Hr. și XVIII-XX).

A fost descoperit în anii '60 ai secolului XX de Petre Roman care a semnalat pe marginea terasei din livada fostului G.A.S. din satul Aluniș

¹⁹ Ocupația principală a locuitorilor a fost legumicultura, care este practică și în prezent.

²⁰ M.O. al României, nr. 646 bis/16.07.2004, p. 1598-1599, poz. 318, 321-326.

fragmente ceramice hallstattiene, La Tène geto-dacice și medievale timpurii²¹.

A fost cartat în anul 1987 de Aristide Ștefănescu²².

În iunie 2005 suprafața lui a fost cercetată pentru completare de date la actualizarea PUG-ului Măgurele/2006²³. Se întinde de la circa 200 m E de incinta răsăriteană a complexului IFA, până în apropierea șoselei Măgurele-Dărăști, pe o fâșie de teren cu suprafața de circa 7 hectare, situată pe platoul și panta terasei înalte a râului Ciorogârla. Terasa a fost segmentată de câteva vâlcele de eroziune, secate în prezent, a căror albie s-a umplut parțial de-a lungul timpului prin colmatare naturală sau prin aruncarea gunoaielor menajere în ultimele sute de ani. Aproximativ pe la mijlocul lungimii suprafeței sitului, malul înalt avansează spre sud formând un bot de terasă cu poziție dominantă asupra luncii inundabile a Ciorogârlei. Pe acesta se află biserica ctitorită în anul 1797 de marele stolnic Grigore Aslan²⁴, în jurul căreia s-a dezvoltat cimitirul satului, numeroasele cruci vechi din piatră stând mărturie în acest sens. Din incinta cimitirului, care funcționează și în prezent, am adunat fragmente ceramice hallstattiene, geto-dacice, din secolele IX-XI d. Hr. și medieval-moderne.

Pe suprafața unor morminte aflate lângă gardul din colțul sud-estic al cimitirului erau bucăți mari de lipitură de la pereții arși ai unor locuințe sau cuptoare de ars ceramica. Lipitura păstra urmele tulpinilor de păioase și de nuiele cu diametrul de 1,8 cm. În zona aceea erau și fragmente ceramice hallstattiene, câteva din pastă cu cioburi pisate, decorate cu brâu alveolat (Fig. 8/4). Din pastă fină am găsit un fragment negricios lustruit la exterior care provenea din corpul unei căni (Fig. 11/2), decorată prin imprimare probabil cu un motiv spiralic realizat din linii paralele oblice și romburi mici și o toartă de cană (Fig. 8/3 și Fig. 11/1) cu miezul ars negricios și exteriorul cu angobă de culoare gălbuie-maronie, lustruită, care are caneluri transversale lustruite în partea superioară și în partea inferioară unde este mai lată și teșită a fost decorată cu un șir de „S”-uri imprimate, în care se mai păstrează urme de substanță albă.

Tipurile de decor și maniera lor de execuție pentru aceste ultime două fragmente sunt caracteristice culturii hallstattiene Basarabi²⁵ și seamănă cu descoperiri făcute la 8, respectiv 7 km distanță în linie dreaptă, în așezările de pe valea Argeșului de la Popești „Nucet”²⁶ și Popești „Novaci”²⁷, ambele

²¹ Roman 2000, p. 35.

²² Aristide Ștefănescu, în *op. cit.*, p. 55, nr. 13.

²³ Vasilica Sandu-Cuculea, *Raport de cercetare arheologică, orașul Măgurele I. Evaluare de teren*. Anexa I, p. 2, poz. 7 (pentru PUG Măgurele/2006), inedit.

²⁴ Stoicescu 1961, p. 212.

²⁵ Vulpe Al. 1965, p. 105-132; Dumitrescu 1968, p. 245.

²⁶ Vulpe R 1955, p. 242-245, Fig. 5-6.

Figura 11 Situl Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”.
Ceramică hallstattiană din cimitir.

datând din prima etapă a culturii Basarabi²⁸ (secolul VIII î. Hr.)²⁹. Toarta de cană seamănă însă în privința formei (cu canelurile transversale în partea superioară și partea inferioară lățită și teșită) cu exemplare descoperite în necropola tumulară de la Ferigile³⁰, care datează din faza târzie a culturii Basarabi (secolul VII)³¹. Este posibil ca așezarea din situl Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”, sectorul „Cimitir” să dateze dintr-o fază mijlocie a culturii Basarabi, deoarece cele două fragmente de căni, găsite până acum, conțin elemente de decor Basarabi I, moștenite din fondul local al epocii bronzului (cultura Tei), combinate cu elemente formale Basarabi III. La cercetările viitoare trebuie stabilită suprafața așezării hallstattiene și încadrarea ei cronologică mai precisă.

10. Strada Intrarea Aluniș, nr. 27 A

Pe terenul proprietate Cornel Mihoci (Fig. 12/1) în data de 26.09.2006 pentru fundațiile unei case unifamiliale în suprafață 66,20 m² s-au săpat șase șanțuri de 0,40 m lățime și 0,80 m adâncime cercetându-se astfel o suprafață

²⁷ Vulpe Al. 1962, p. 362, Fig. 6/9-11.

²⁸ Vulpe Al. 1962, p. 367.

²⁹ Gumă 1993, p. 232-233.

³⁰ Vulpe 1967, Pl. IX/7; Pl. XIII/12.

³¹ Gumă 1993, p. 235.

de 20,64 m². (Contract cu MMB nr. 3355/18.09.2006; Autorizație MCC nr. 315/2006). Terenul pe care s-au săpat șanțurile se află în partea inferioară a pantei nord-vestice a botului de terasă pe care se află cimitirul și biserica clădită în anul 1797 de marele stolnic Grigore Aslan. Casa a fost amplasată pe locul unei curți și al unor anexe gospodărești din care s-au mai păstrat în pământ resturi de fundații, suprafețe de pavaj din ciment sau balast având până la 0,10 m grosime și două gropi menajere astupate recent: Gr. 1 care a servit la păstrarea varului stins, din care mai rămăseseră resturi expirate, sub formă de granule și Gr. 2 în care s-a găsit o copaie din tablă și bucăți din saci de rafie. Între 0,30 și 0,40 m este stratul medieval târziu, în care s-a găsit între altele și un fragment de la un vas cu toarte smălțuit în interior din secolele XVIII-XIX (Fig. 8/5). Stratul din secolele IX-XI d. Hr. se află până la 0,50 m adâncime, cel din secolele III-IV d. Hr. până la -0,65 m și cel din epoca bronzului până la 0,80 m adâncime.

În șanțul central și în cel sudic al săpăturii a fost interceptată pe 3,80 m pe direcția EV și 1,30 m pe direcția NS groapa unui bordei notat B.1 (Fig. 14). În umplutura negricioasă s-au găsit fragmente de la vase din secolele III-IV d. Hr., lucrute la roată din pastă fină (Fig. 8/6) sau zgrunțuroasă și arse cenușiu precum și bucăți mari din lut cu urme de nuiele, arse la roșu provenite din lipitura pereților.

11. Strada Aluniș, nr. 29

Pe proprietatea Ion Popescu (Fig. 12/2) pentru construirea unei pivnițe și a unei terase, a fost afectată suprafața de 18 m², din care în data de 12 aprilie 2006 s-au cercetat 13 m², într-o casetă de 4,00 x 3,00 m și două casete cu latura de 0,50 m pentru cuzineți, săpate manual până la 1,10 -1,30 m adâncime. (Contract cu MMB nr. 410/ 09.02.2006; Autorizație MCC nr. 50/2006). Amplasamentul se află pe panta domoală stângă a unei vâlcele de eroziune, peste care s-a amenajat în prezent strada Intrarea Aluniș. În săpătură nu s-au găsit nici un fel de resturi materiale antice ci numai dovezi de locuire din secolul XX. S-a constatat că terenul în pantă a fost cel puțin în ultima sută de ani locul de depunere al unor gunoaie menajere care au contribuit la orizontalizarea lui și tot acolo au fost săpate două gropi pentru necesități casnice: Gr. 1 cu D = 1,53 și A = 0,65 m în care s-a aruncat la început cărbune, cenușă și vase sparte din lut ars, unele smălțuite, depunerea lor pe fundul gropii și spre pereți având aspectul unei lentile de 0,10-0,15 m grosime; Gr. 2 a fost săpată în anul 1950 pentru păstrarea varului stins necesar construcției unei case, care a fost demolată în anul 2001, pe locul căreia s-a construit actuala casă. Adâncimea ei depășea baza săpăturii și conținea var granulat (= var stins expirat), pe o grosime de 0,10-0,12 m, pietre de var, bucăți de tablă, bare și unelte de fier rupte și oxidate și pământ negricios.

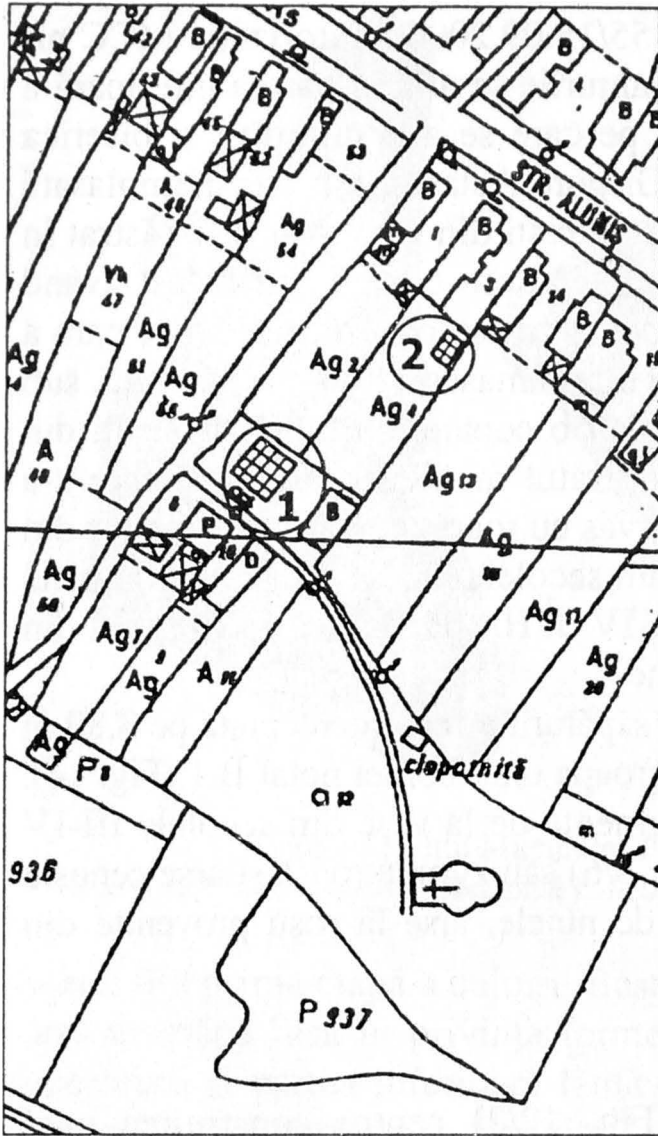

Figura 12. Situl Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”. Plan încadrare în zonă a săpăturilor: 1. Cornel Mihoci; 2. Ion Popescu

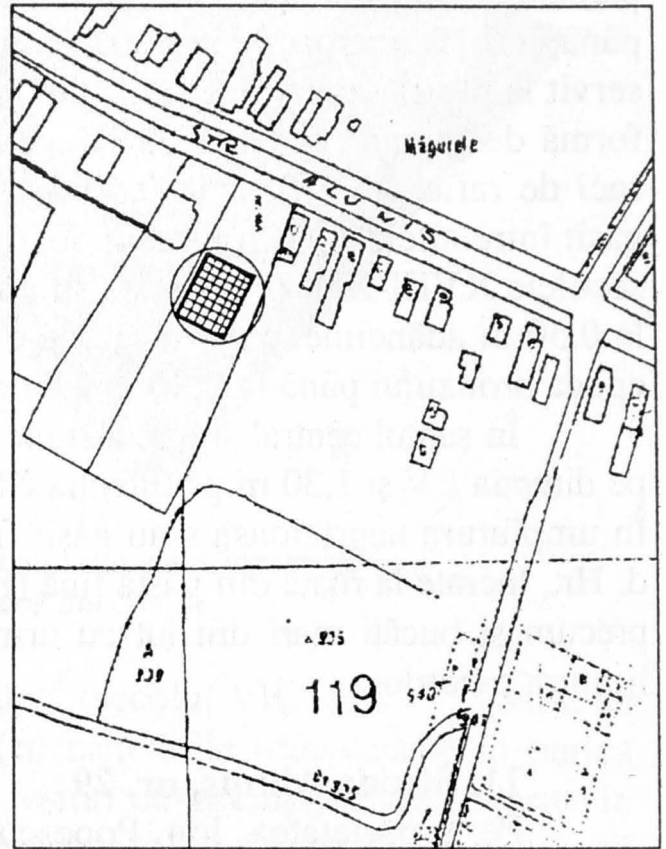

Figura 13. Situl Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”. Plan de încadrare în zonă al săpăturii efectuate pe terenul proprietate Drăgușin.

12. Strada Aluniș, nr. 46 A

Pe un teren proprietate Nela Drăgușin (Fig. 13), din suprafața afectată de 196 m², în zilele de 13 și 16 iunie 2005 s-au cercetat 85,86 m², în 11 șanțuri de fundație săpate manual, cu lățimea de 0,60 m și adâncimi cuprinse între 1,10 și 1,35 m și a unei case pentru subsol de 10,00 x 4,50 m săpată mecanic și finisată manual până la 2,20 m adâncime. (Contract cu MMB nr. 1734/10.05.2005; Autorizație MCC nr. 160/2005).

Stratigrafic s-a observat: un strat de 0,20 m grosime format din pământ rulat și lentile de balast depus în urmă cu câțiva ani pentru înălțarea nivelului curții; strat arabil de 0,25-0,30 m cu fragmente ceramice contemporane și moderne; strat negricios-măzăros de 0,20 m grosime în care s-a găsit chirpici, cărbune și rare fragmente ceramice din secolele IX-XI

d. Hr; strat negricios-castaniu de 0,20 m cu puține fragmente ceramice geto-dacice și din epoca finală a bronzului.

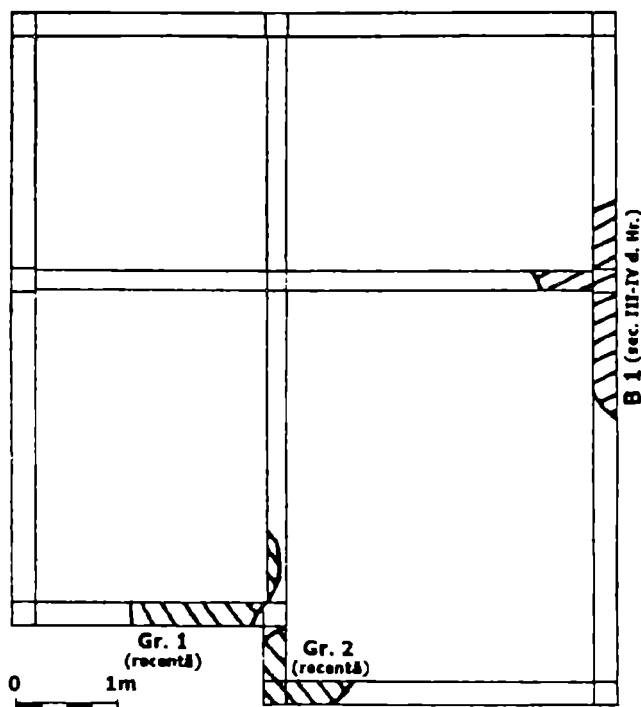

Figura 14. Planul șanțurilor pentru fundația casei Cornel Mihoci.

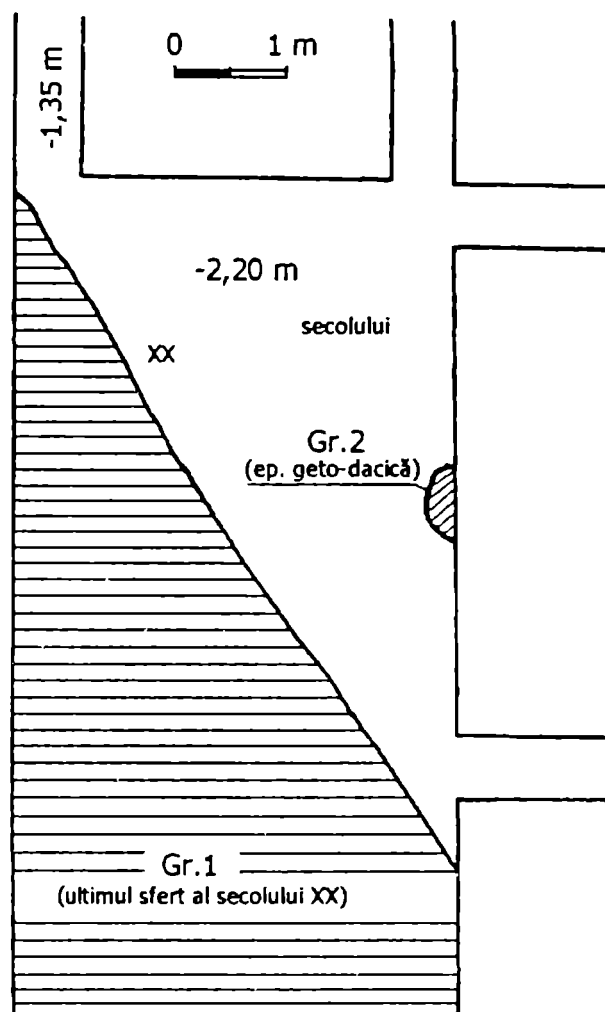

Figura 15. Săpătura din sfertul sud-vestic pentru casa Nela Drăgușin.

În caseta pentru subsol (Fig. 15) a fost interceptată o parte din suprafața unei gropi (Gr. 1) în al cărei pământ de umplură s-au găsit granule de var, fragmente de la căni din faianță, de sticle și geamuri, bucăți de folie din plastic (care s-a găsit în comerț începând cu ultimul sfert al secolului XX).

În peretele estic al casetei pentru subsol s-a observat profilul unei gropi (Gr. 2) cu $l = 0,50$ și $A = 1,25$ m în umplutura căreia erau bucăți mari de la o vatră La Tène geto-dacică.

Materialul arheologic antic este mai numeros în șanțurile din jumătatea nordică a săpăturii decât în cea sudică. Observațiile făcute printr-o cercetare de suprafață pe terenul de la sud de amplasament, precum și slaba densitate a materialului arheologic și a complexelor de locuire sunt indicii că săpătura s-a făcut la marginea sudică a vetrei așezărilor traco-geto-dacice și din mileniul I d. Hr.

13. Strada Aluniș, nr. 79

Pe terenul proprietate Sandu Țocu, din suprafața afectată de 41,50 m² s-au cercetat 9,76 m², în patru șanțuri de 0,40 m lățime și 0,80-0,90 m săpate manual în data de 4 aprilie 2006. (Contract cu MMB nr. 966/27.03.2006; Autorizație MCC nr. 44/2006), pe locul unei case din chirpici, demolate cu câteva zile înainte de începerea săpăturii. La cercetarea de suprafață care a precedat săpătura propriu-zisă, la sud de amplasamentul săpăturii pe terenul unde familia cultivă legume, a fost găsit numai un fragment ceramic din epoca bronzului. În săpătură nu au apărut nici un fel de materiale antice. Cele mai vechi mărturii de locuire au cel mult 150 ani. Șanțul (S I) a străpuns o groapă (Gr. 1) cu D = 0,55 m și A = 0,70 m care fusese umplută cu resturi menajere și vase aruncate din gospodărie, între care o căldare de aramă cu toate din fier, puternic oxidată. Umplutura acestei gropi a fost suprapusă de lentila care s-a format la construcția casei care s-a demolat. În S II a fost străpuns pe 1,00 m un sector dintr-o groapă (Gr. 2), adâncă de 0,68 m și umplută cu pământ, bucăți de cretă, cărbune și resturi menajere, care stratigrafic era aproximativ contemporană cu Gr. 1. În peretele vestic al S III s-a dat peste parii de lemn care au făcut parte din structura de rezistență a fundației casei din chirpici, anterior demolate. S-a constatat că în ultimii 150 ani nivelul de călcare al curții a fost înălțat cu circa 0,50-0,60 m, prin depunerea succesivă a unor straturi de nisip, balast, pământ amestecat cu resturi de demolare sau de reparație al unor construcții anterioare și acoperite în prezent cu un strat de beton de 0,08 m grosime. Absența mărturiilor de locuire antică arată că acest lot este situat la extremitatea răsăriteană a zonei de protecție a sitului Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei”.

Situl Măgurele „Movila Filipescu” sau “Broscărie”. Cod LMI IF-I-m-A-15141.01-06 (vestigii neolitice (cultura Gumelnița), epoca bronzului (culturile Glina și Tei), Hallstatt (cultura Basarabi), secolul IV d. Hr., secolele V-VII, IX-XI și XVII-XIX).

Se întinde pe malul stâng înalt al râului Ciorogârlea pe o fâșie de teren cu suprafața de circa 4 hectare. În septembrie 1961 Petre Roman a făcut săpături de sondaj pe circa 700 m², în așezarea neolitică (cultura Gumelnița, faza A₁) și în jurul acesteia, cu care ocazie a mai identificat și morminte neolitice, resturi de locuire din epoca bronzului (culturile Glina și Tei), Hallstatt (cultura Basarabi) și din secolul IV d. Hr.³². În anul 1987 Aristide Ștefănescu l-a verificat în teren și cartat identificând și ceramică din secolele V-VII, IX-XI d. Hr. și XVII-XVIII³³.

³² D. Popescu, în SCIV, 12, 1-2, 1961, p. 135; Idem, în SCIV, 13, 1, 1962, p. 204; Roman 1962, p. 259-269; Roman 1963, p. 45-47; Roman 2000, p. 35.

³³ Ștefănescu 1989, p. 55, nr. 14.

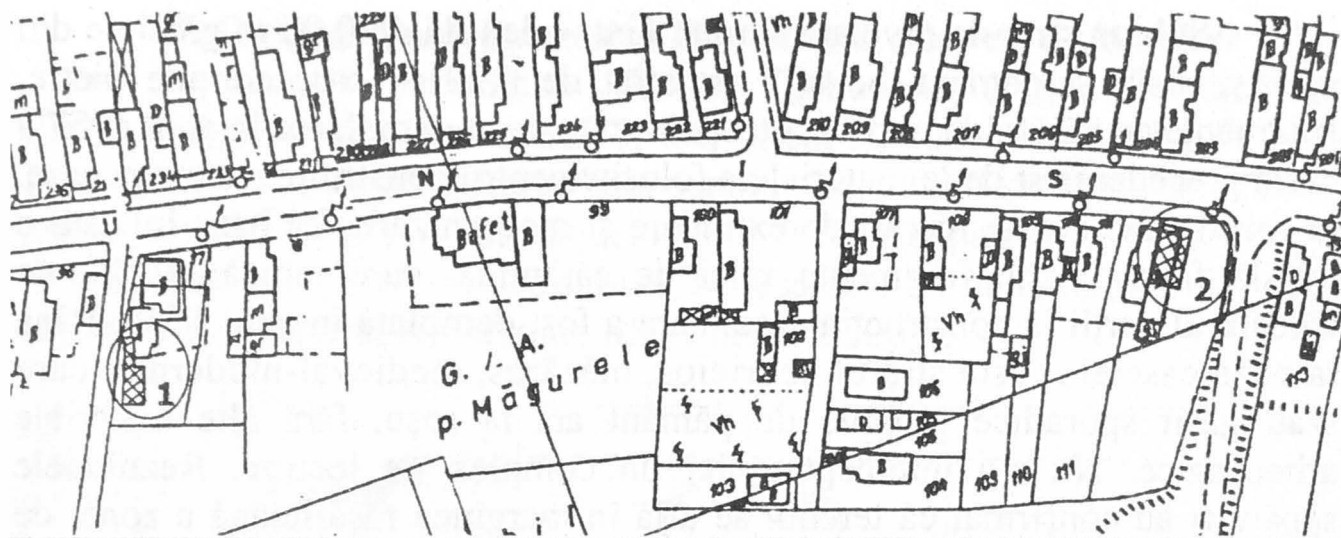

Figura 16. Situl Măgurele „Movila Filipescu” sau “Broscărie”. Plan încadrare zonă.
1. casa Mircea Miu. 2. casa Tudor Stoicu.

14. Strada Aluniș, nr. 97.

Pe un lot proprietate Daniela și Mircea Miu, din suprafața afectată de 99 m² la 17 iulie a.c. s-au cercetat 8,825 m², în patru șanțuri de 0,50 m lățime și 1,00-1,30 m adâncime, săpate manual. (Contract cu MMB nr. 2106/19.06.2006; Autorizație MCC nr. 282/2006). Terenul este situat în partea nord-vestică a suprafeței arheologice protejate a sitului. Săpătura s-a efectuat pe locul unor anexe gospodărești demolate cu câteva zile înainte.

Stratigrafic, sub niște depuneri recente (lentile de nisip și pietriș) de 0,20 m grosime în partea vestică a amplasamentului și 0,40 m spre centrul curții este un strat gros de circa 0,25 m în care s-au observat câteva fragmente de cărămidă și de vase smălțuite și nesmalțuite databile în ultimii circa 150 ani. Până la baza șanțurilor este un strat uniform din pământ negricios, granulat fin, în care s-au găsit numai trei fragmente ceramice de la vase neolitice. Compoziția acestui strat arată că este vorba de un pământ de umplutură depus în vechime prin colmatare naturală și că terenul pe care s-a amplasat această construcție este situat pe suprafața viroagei din partea vest a movilei naturale pe care se află resturile așezării gumelnițene³⁴. Nu au fost interceptate complexe de locuire.

15. Strada Aluniș, nr. 112.

Pe terenul proprietate Tudor Stoicu, pentru extinderea locuinței actuale a fost afectată suprafața de 31,36 m², din care în ziua de 25 iulie 2007 s-au cercetat 9 m², prin săparea manuală a nouă casete pentru cuzițe de 1,00 x 1,00 m până la 0,80 m adâncime de la nivelul de călcare al curții. (Contract cu MMB nr. 2719/03.07.2007; Autorizație MCC nr. 253/2007).

³⁴ Roman 1962. p. 260.

Sub un strat de nivelare format dintr-o lentilă de 0,05 m grosime din pietriș, nisip și pământ, se află un strat de 0,20 m care conține pietre, fragmente de cărămidă, moloz, etc. provenite de la demolarea în anul 1957 a casei precedente și de la materialele folosite pentru construirea actualei case, la care se fac aceste lucrări de extindere și modernizare. La baza lui este o lentilă formată din fragmente mici de cărămidă, care indică nivelul de călcare al curții la construcția casei care a fost demolată în anul 1957. Până la baza casetelor este stratul negricios, măzăros, medieval-modern în care s-au găsit sporadice granule de pământ ars la roșu, fără alte materiale arheologice. Nu s-a interceptat nici un complex de locuire. Rezultatele săpăturii au confirmat că terenul se află în marginea răsăriteană a zonei de protecție a sitului Măgurele „Movila Filipescu” sau “Broscărie”.

16. Comuna Mogoșoaia, Strada Luceafărului, f. n.

Pe terenul proprietate Ruxandra Moldoveanu aflat pe malul sudic al lacului Mogoșoaia (Fig. 17), în afara zonei de protecție răsăritene a sitului arheologic Mogoșoaia „Livadă” și la 1,2 km vest în linie dreaptă de la palatul brâncovenesc Mogoșoaia, pe suprafața afectată de 333 m², în zilele de 11-12 iunie a.c. s-au săpat mecanic 9 șanțuri de 0,60 m lățime și 1,20-1,40 m adâncime, două casete cu suprafața de 104,97 m² pentru subsol și casa scării vestice până la -2,40 m, o casetă pentru casa scării principale, până la -2,00 m și o casetă pentru piscină. (Contract cu MMB nr. 2579/25.06.2007; Autorizație MCC nr. 243/2007). Pe suprafața cercetată de 151,59 m² nu s-au găsit nici un fel de resturi resturi arheologice moderne, medievale sau antice.

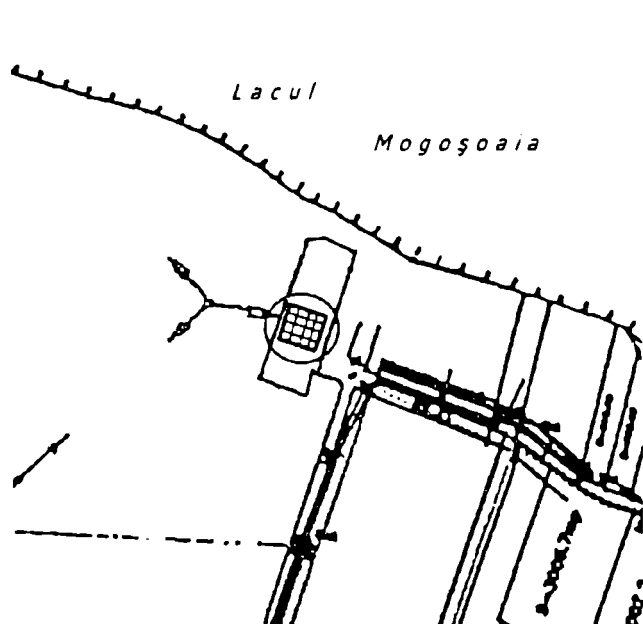

Figura 17. Mogoșoaia. Plan de încadrare a săpăturii pe proprietatea Ruxandra Moldoveanu.

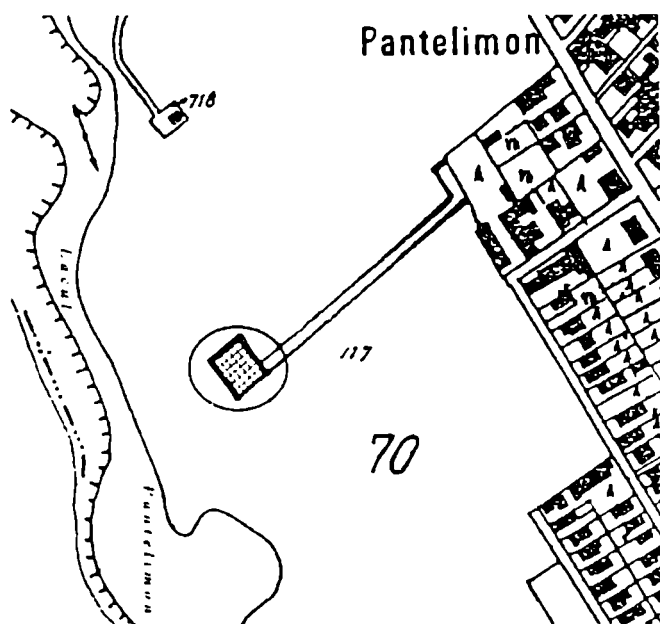

Figura 18. Situl Pantelimon „La vest de localitate”. Plan de încadrare a terenului proprietate Florin Cărbunaru.

17. Comuna Pantelimon situl Pantelimon „La vest de localitate”³⁵.

Pe terenul proprietate Florin Cărbunaru (Fig. 18) din str. Portocalelor, nr. cadastral 1260/13, identificat cu codul RAN 179524.03, a fost afectată suprafața de 150 m² din care în zilele de 23 și 24 august 2005 s-au cercetat 82,12 m², în opt șanțuri late de 0,60 m săpate până la 0,70 -1,30 m adâncime și o casetă pentru subsol, adâncă de 1,10 m. (Contract cu MMB nr. 2636/11.07.2005; Autorizație MCC nr. 272/2005).

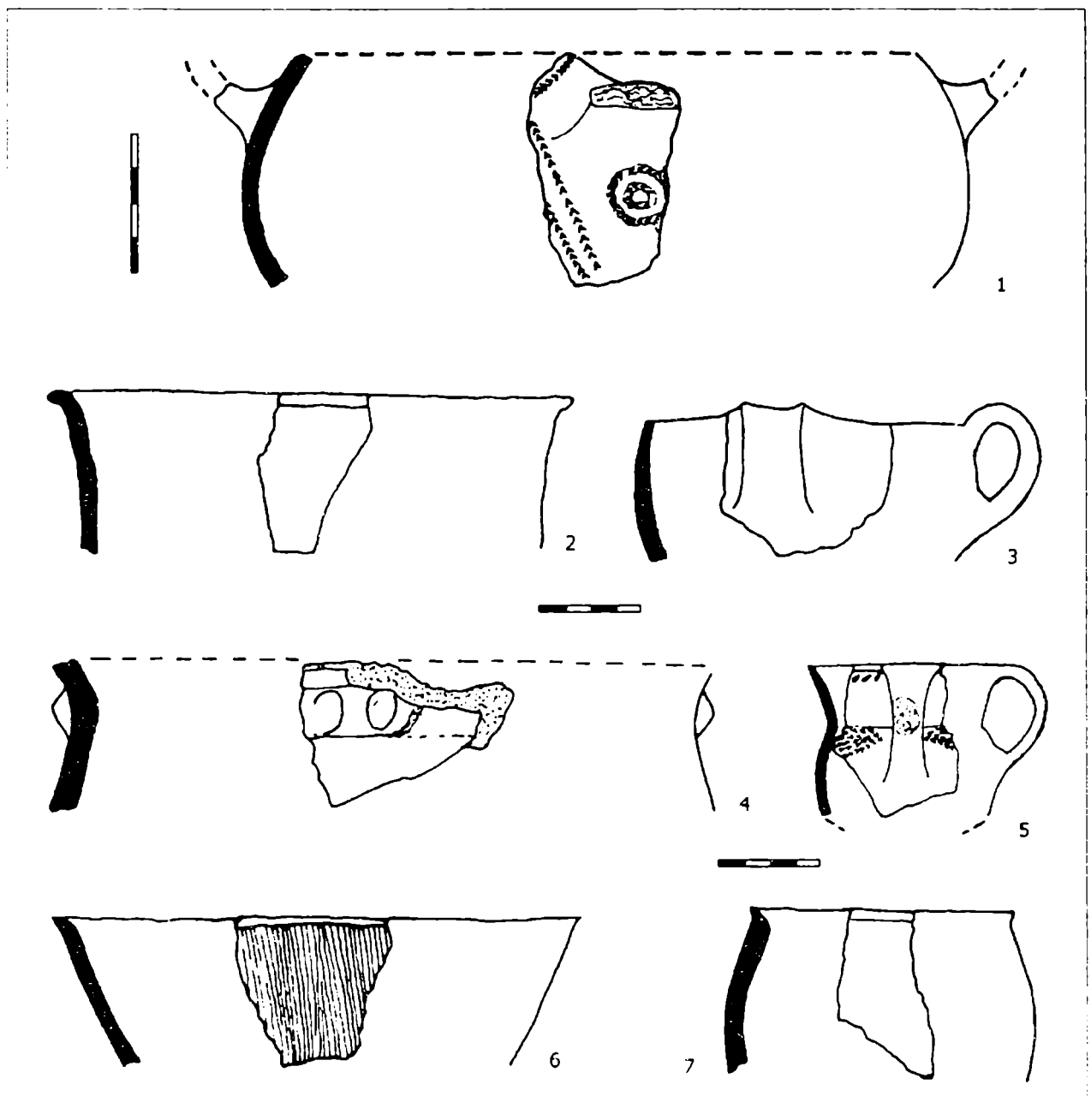

Figura 19. Situl Pantelimon „La vest de localitate”. Fragmente ceramice din epoca bronzului cultura Tei, faza III (teren Florin Cărbunaru).

³⁵ A fost descoperit înainte de anul 1998 de Mircea Negru prin cercetare de suprafață, figurat pe PUG Pantelimon/1998 la poz. 1 și comunicat în 2004 la MCC-DGPCN de Vasileica Sandu-Cuculea. *Lista siturilor din județul Ilfov descoperite până în anul 2004*, poz. 151, înregistrată la DMIM cu nr. 3421/02.06.

Amplasamentul cercetat se află în partea superioară a pantei malului răsăritean al lacului Pantelimon-Colentina. Sub un strat de gunoaie menajere și resturi de la un abator din apropiere, era stratul arabil, cenușiu-negricios și sub el stratul cultural castaniu-negricios al epocii bronzului, cuprins între 0,30 și 0,50 m, în partea estică a suprafeței cercetate și între 0,40 și 0,70 m adâncime în cea vestică, aflată la 10,90 m distanță de prima.

Nu au fost interceptate complexe de locuire. Materialul arheologic mobil constă în fragmente de chirpic, cărbune, oase de animale și fragmente de la vase din lut ars. Din pastă fină, decorată cu șiruri din împunsături succesive, menționăm un fragment roșcat de la o ceșcuță (Fig. 19/5) și altul negricios de la un castron cu două torți (Fig. 19/1). Cele mai multe fragmente (Fig. 19/2-3, 6-7) sunt din pastă fină-aspră (care conține o cantitate mică de nisip cu bobul mărunț), unele dintre acestea fiind decorate cu striuri realizate cu un instrument de felul unui pieptene. Vasele de dimensiuni mai mari au fost modelate din pastă care conține pietricele (Fig. 19/4). Compoziția pastei, formele de vase și maniera de realizare a decorului sunt caracteristice fazei a III-a a culturii Tei din epoca mijlocie a bronzului. Cele mai apropiate așezări din această fază, cercetate arheologic și publicate sunt cele de la Cățelu Nou³⁶ și de la Tânganu „Autostradă”³⁷.

18. Comuna Brănești, Situl Pasărea „La sud de sat”.

A fost descoperit în anul 1999 prin cercetări arheologice de suprafață, când s-au identificat așezări din epoca bronzului, secolul X d. Hr. și din secolele XVII-XIX³⁸. Terenul ocupat de vestigii fusese până atunci exploatat agricol, însă în PUG-ul Brănești/1999 a fost introdus în intravilan și destinat construcțiilor de locuințe.

Între anii 2000 și 2004 pe strada Calea București am supravegheat săparea șanțurilor pentru fundațiile și subsolurile caselor *a-e* (Fig. 20)³⁹. Datele obținute în săpătură au confirmat cronologia sitului stabilită la cercetarea de suprafață și au contribuit la precizarea tipurilor de locuințe și a lățimii vetrelor așezărilor din epoca bronzului și din secolul X d. Hr.⁴⁰.

În zilele de 20-21.09.2006 în treimea sudică a proprietății Anișoara și Vlad Enache am mai cercetat o suprafață de 30 m², prin săparea manuală a trei șanțuri de 0,35 m lățime și 1,00-1,20 m adâncime, pentru îngroparea unei conducte de evacuare a apelor menajere uzate, a două casete cu latura

³⁶ Leahu 1963, p. 25-26; Leahu 1965, p.45-49.

³⁷ Sandu-Cuculea 2007, 189-191.

³⁸ Sandu-Cuculea 2005, p. 37-38.

³⁹ Eadem, p. 40, Fig. 3.

⁴⁰ Eadem, p. 41-46, Fig. 4.

de 1,00 m pentru cămine și a unei case cu latura de 1,50 m (Fig. 22) pentru fosa septică. (Contract cu MMB nr. 3278/11.09.2006; Autorizație MCC nr. 438/2006).

Stratigrafic, sub arabilul de 0,25 m grosime se află stratul negricios, de 0,15 grosime care aparține așezării din secolul X d. Hr. și între 0,40 și 0,60 – 0,65 m adâncime este stratul castaniu negricios cu vestigii ale așezării din epoca bronzului.

Secțiunea S I/2006 a interceptat o porțiune din jumătatea sudică a gropii bordeiului B 3/2004 din secolul X d.Hr. De la fundația casei, marginea gropii se afla la 1,20 m în peretele vestic și la 1,30 m distanță în cel estic al S I, iar podeaua la 1,20 m adâncime de la nivelul de călcare al curții.

Pe S III, la 4,60 m est de gardul vestic al proprietății Enache a fost străpunsă pe 3,60 m lungime groapa unui bordei din epoca bronzului, notat B 5/2006. Avea podeaua neamenajată la -1,10 m de la nivelul actual de călcare. În jumătatea răsăriteană a acestei gropi, între 0,65 și 1,05 m, pe o lungime de 0,70 m s-au găsit bucăți mari de lipitură arsă la roșu, într-o dispunere care arăta că a fost aruncată acolo după defazectarea locuinței.

În pământul scos din caseta pentru fosa septică s-au găsit pe lângă fragmentele ceramice din epoca bronzului și trei fragmente lucrate la roată din pastă fină: unul galben-cărămiziu și alte două cenușii de o bază inelară care, după profil, datează din secolele III-IV d. Hr.

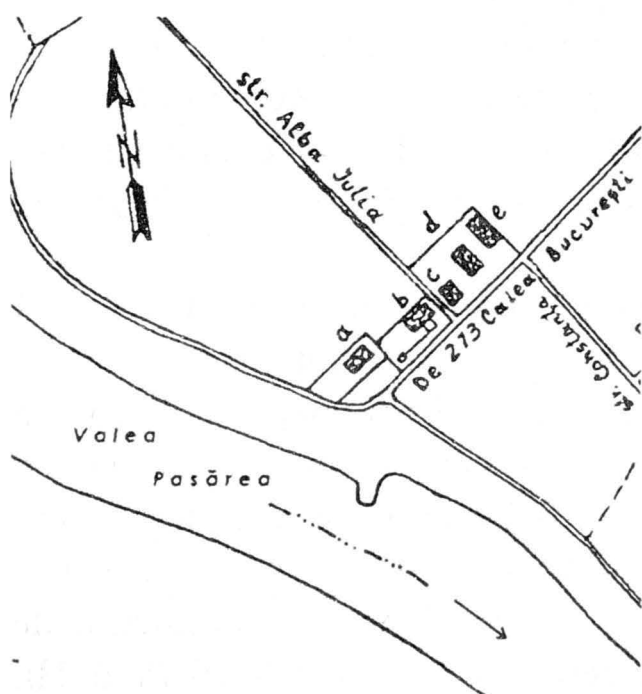

Figura 20. Situl Pasărea „La sud de sat”.
Suprafețe cercetate pe proprietățile:
a. Florea Similea; b. Vlad Enache;
c. Ghiță Rozalinda; d. Stan Mirela;
e. Jeni Stan Iulia.

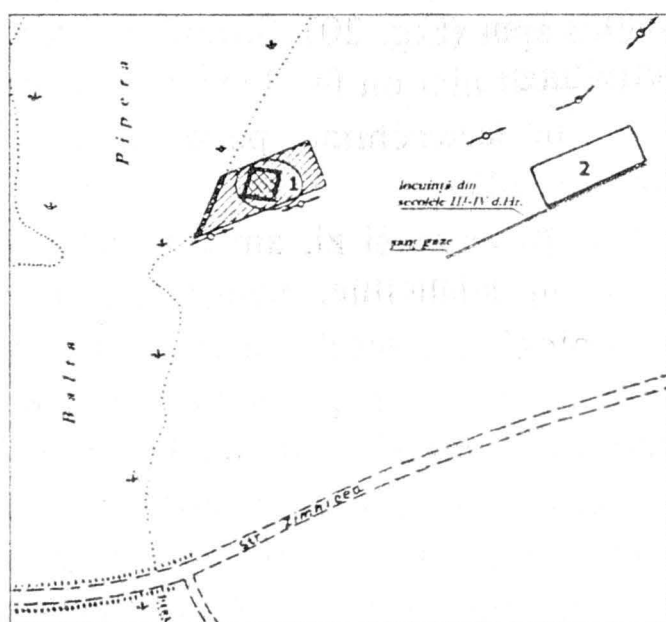

Figura 21 Situl Pipera „Strada Zimnicea”.
Plan de încadrare în zonă 1. săpătura pe
proprietatea Ghimpa-Nisipeanu; 2. terenul
proprietate Kehaiyan Vincențiu Garbis.

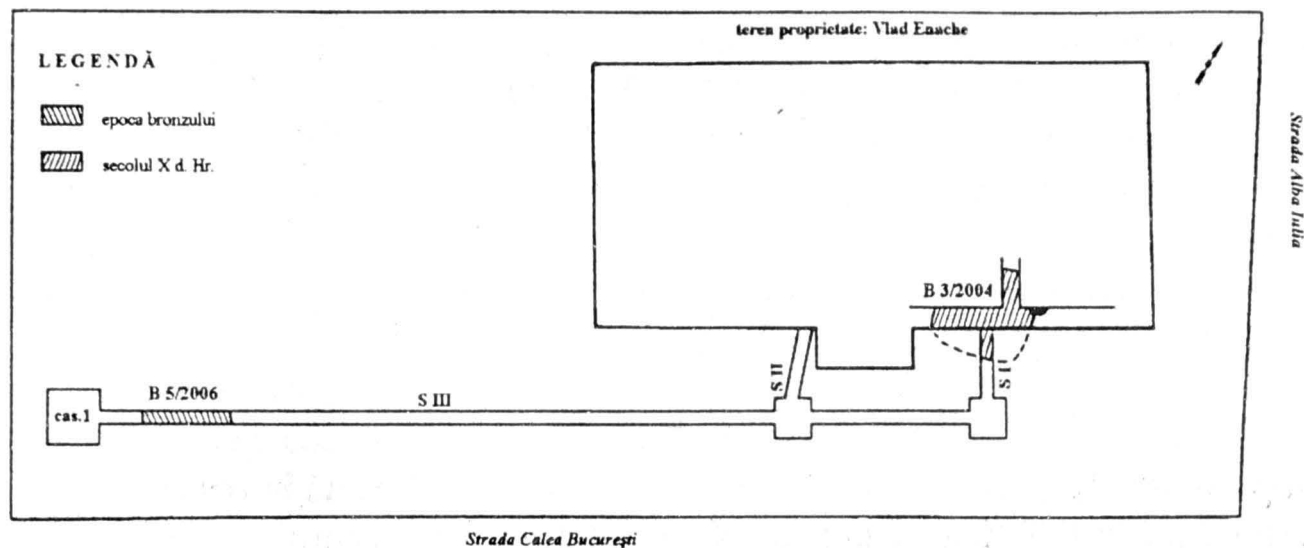

Figura 22. Situl Pasărea „La sud de sat”. Planul săpăturii din anul 2006 pe terenul proprietatea Anișoara și Vlad Enache.

19. Cartierul Pipera, orașul Voluntari, Situl *Pipera* „Str. Zimnicea”⁴¹.

Pe un lot proprietate Bogdan Ghimpa-Nisipeanu (Fig. 21) aflat în tarlăua 45, parcela 934, cod RAN 179551.01, în data de 20.04.2004, s-a săpat mecanic o casetă de 15 x 7 m, cu adâncimea de 1,60 m la vest și 2,00 m la est (Contract cu MMB nr. 1234/15.04.2004; Autorizație MCC nr. 62/2004).

Caseta a fost trasată aproximativ paralel cu malul Bălții Pipera, pe platou și în partea superioară a pantei abrupte, la 20-24 m distanță de luciul apei (Fig. 20). Stratul arabil suprapunea direct stratul castaniu. Nu s-au găsit nici un fel de materiale arheologice mobile antice, situație care arată că în vechime, pe panta abruptă nu s-a desfășurat nici un fel de activitate.

În aceeași zi, am cercetat și pereții unui șanț de 1,00 m lățime și 1,20 m adâncime, pentru o conductă de gaze, săpat fără asistență arheologică. Șanțul era la 1,00 m spre sud, de la fundația din beton a împrejmuirii de pe latura sudică a proprietății domnului Kehaiyan Vincențiu Garbis, situată la circa 40 m sud de drumul de acces spre proprietatea Ghimpa-Nisipeanu și la aproximativ 100 m est de aceasta. Sub stratul arabil gros de 0,30 m se află stratul negricios-castaniu de 0,30 m grosime care conținea fragmente ceramice din secolele III-IV d. Hr.

⁴¹ Situl Pipera „Str. Zimnicea” a fost descoperit de Mircea Negru în octombrie 2000. prin cercetare de suprafață efectuată pentru PUG-ul orașului Voluntari și figurat la poz. 8. A fost comunicat în 2004 la MCC-DGPCN de Vasilica Sandu-Cuculea, *Lista siturilor din județul Ilfov descoperite până în anul 2004, poziția 244*, înregistrată la DMIM cu nr. 3421/02.06.

Spre baza șanțului se afla stratul castaniu-negricios de 0,20 m grosime și stratul castaniu.

La circa 10 m distanță de colțul sud-vestic al gardului proprietății Kehaiyan, în ambele profile ale șanțului, s-au observat resturile unei *locuințe de suprafață* păstrate sub forma unei lentile de chirpic de 2,80 m lungime, aflată între 0,45 și 0,55 m adâncime, deci în jumătatea inferioară a nivelului geto-dacic.

În pământul scos din șanț și în profilele acestuia erau bucăți de chirpic și fragmente ceramice lucrate cu mâna și la roată din pastă fină și zgrunțuroasă.

Materialele arheologice erau rare pe lungimea terenului casei Kehaiyan și destul de multe la vest de acesta, adică pe fâșia dintre casele Nisipeanu și Kehaiyan, unde considerăm că a fost vatra așezării din secolele III-IV d. Hr. Profilul castronului din pastă fină, cenușie-gălbuie (Fig. 5/2) seamănă cu exemplare întâlnite la Mătăsaru⁴² atât în nivelul III₁ (secolele II-III d. Hr.), cât și în nivelul III₂ (secolele III-IV d. Hr.) iar cel al oalei cu nervură sub buză (Fig. 5/1) are analogii în nivelul III₂ de la Mătăsaru.

*

*   *

Suprafețele de teren pe care s-au făcut cercetările arheologice prezentate mai sus, se află fie în intravilanul vechi (existent până în anul 1989) al localităților din județul Ilfov, sau în zonele de extindere a acestuia, aflate în imediata lui apropiere care au fost declarate rezidențiale în ultimele Planuri Urbanistice Generale, chiar dacă era cunoscut faptul că acestea conțineau în subsol vestigii arheologice. Săpăturile au scos la iveală dovezi care arată că suprafețele care au fost afectate până acum de construcția de locuințe se află pe suprafața sau la marginea vetrelor așezărilor antice ori la periferia zonelor lor de protecție. Poziția periferică a amplasamentului construcțiilor pe suprafața siturilor arheologice a fost după părerea noastră principala cauză pentru care în siturile Vârteju „Grajdurile fostului CAP Vârteju”, Măgurele „Pe malul stâng al Ciorogârlei” și Măgurele „Movila Filipescu” sau „Broscărie” nu au încă apărut materiale din toate intervalele cronologice semnalate la vremea respectivă de către descoperitorii lor.

⁴² Buchir 1984, Pl. XXVIII.

Bibliografie:

Bichir 1984 = Gh. Bichir, *Geto-dacii din Muntenia în epoca romană*, București, 1984.

Boroneanț 1978 a = Vasile Boroneanț, Cercetări privind secolul al VI-lea în zona de nord a Bucureștilor, **RMMMIA**, 2, 1978, p. 12-16.

Boroneanț 1978 b = Vasile Boroneanț, O așezare din epoca bronzului la Chitila, Izvoare arheologice bucureștene, p. 21-23.

Boroneanț 1981 = Vasile Boroneanț, Cercetările arheologice privind cultura Tei de la Chitila-Cărămidărie, **CAB**, III, 1981, p.195-225.

Dumitrescu 1968 = Vladimir Dumitrescu, La nécropole tumulaire du premier âge du fer de Basarabi (Dép.de Dolj, Olténie), **Dacia.N. S.**, XII, 1968, p. 177-260.

Gumă 1993 = Marian Gumă, *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, București, 1993.

Leahu 1963 = Valeriu Leahu, Raport asupra săpăturilor arheologice efectuate în 1960 la Cățelu Nou, **CAB**, I, p. 15-47.

Leahu 1965 = Valeriu Leahu, Săpăturile arheologice de la Cățelu Nou, **CAB**, II, 1965, p. 11-74.

Mănucu-Adameșteanu, Zambory, Măgureanu 2007 = Gheorghe Mănucu-Adameșteanu, Zambory Mihaly, Andrei Măgureanu, Chitila „Cărămidărie”, **CCA**. Campania 2006, p. 126-127.

Roman 1962 = Petre Roman, O așezare neolitică la Măgurele, **SCIV**, 1962, 2, p. 259-271.

Roman 1963 = Petre Roman, Ceramica precucuteniană din aria culturilor Boian-Gumelnița și semnificația ei, **SCIV**, 14, 1. p. 33-49.

Roman 2000 = Petre Roman, Măgurele, în *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, vol. III, București, 2000.

Sandu 1992 = Vasilica Sandu, Cercetări arheologice în zona Lunca-Bârzești, **CAB**. IV. p. 163-195.

Sandu-Cuculea 2005 = Vasilica Sandu-Cuculea, Descoperiri arheologice în comuna Brănești, județul Ilfov. **BucureștiMIM**, vol. XIX. 2005, p. 36-60.

Sandu-Cuculea 2007 = Vasilica Sandu-Cuculea, Sondajul arheologic din punctul Tânganu "Autostradă", com. Pantelimon, jud. Ilfov (1992), **MCA**. serie nouă, II. 2000-2006, p. 187-214.

Stoicescu 1961 = Nicolae Stoicescu. *Repertoriul monumentelor feudale din București*. 1961.

Ștefănescu 1989 = Aristide Ștefănescu, Cercetări de suprafață privind istoria locuirii omenești pe malurile Sabarului și Ciorogârlei în raza municipiului București, **RMM-M**, 1989, 9-10, p. 52-60.

Vulpe Al. 1962 = Alexandru Vulpe, Sălașul hallstattian de la Novaci, **MCA**, VIII, 1962, p. 359-368.

Vulpe Al. 1965 = Alexandru Vulpe, Zur mittleren Hallstattzeit in Rumänien (Die Basarabi-Kultur), **Dacia N. S.**, IX, 1965, p. 105-132.

Vulpe Al. 1967 = Alexandru Vulpe, *Necropola hallstattiană de la Ferigile*, București, 1967.

Vulpe R. 1955 = Radu Vulpe, Șantierul arheologic Popești, **SCIV**, VI, 1955, 1-2, p. 239-269.